

Upravništvo: Ljubljana, Knašjeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inzeratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru
št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baum-
gartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

Uredništvo:

Ljubljana: Knašjeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Ponedeljska izdaja „Jutro“ izhaja
vsak ponedeljek jutraj. — Na-
roča se posebej in velja po pošti
prejemana Din 4.—, po raznašal-
cih dostavljena Din 5.— mesečno.
Maribor: Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440.
Celje: Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Denarni zavodi in sanacija gospodarstva

**Važna konferenca v Novem Sadu — Gospodarski problemi se mo-
rajo reševati po dobro premišljenem načrtu in ne na breme zgolj
ene gospodarske panoge**

Novi Sad, 17. februarja. p. V prostorih hotela »Jugoslavija« se je sestala danes konferenca zastopnikov vsega jugoslovenske denarništva. Na konferenco so prišli delegati iz vseh delov naše države, med njimi najodličnejši strokovnjaki za finančna in kreditna vprašanja. Zastopana so bila vsa združena denarnih zavodov in drugih finančno-kreditnih organizacij. Namen konference je bil premotriti sedanji položaj na denarnem in kreditnem trgu v zvezi z dosedanjim zakonodajo in

najnovejšimi ukrepi Jevtičeve vlade. Za konferenco je vladalo zaradi tega v vseh gospodarskih krogih veliko zanimanje in so bili sprejeti sklepi te konference v vseh gospodarskih krogih z velikim odobravanjem. Konferenca se je izjavila za korenite reforme v načinu reševanja gospodarskih problemov ter je predlagala tudi ukrepe, ki naj pripomorejo do normalizacije kreditnih odnošajev in do splošnega poživljenja vsega našega gospodarstva.

ne pa samo na eno samo panogo, to je na denarništvo.

Predlogi

Na podlagi vseh teh ugotovitev naproša konferenca kraljevsko vlado, naj v interesu oživljenja vsega gospodarstva, a denarništva in kreditnih odnošajev še posebej, nemudoma pristopi k reševanju kompleksa vseh gospodarsko-kreditnih problemov in to po točno določenem programu. Pri tem naj se definitivno reši vprašanje sedaj zaščitenih kmečkih dolgov, to pa ne splošno, marveč individualno z razumnimi in razmeram odgovarjajočimi olajšavami. V tem duhu bi se morale pri sistematičnem in načrtnem reševanju vseh gospodarskih problemov »podvreči reviziji in korekturi vse dosedanje uredbe, ki so itak samo začasnega in prehodnega značaja. Pri takem reševanju gospodarskih in kreditnih problemov je absolutno potrebno, da se potrebne žrtve, ki služijo celoti, tudi porazdele na celoto. Dosedanje parcialno reševanje teh problemov ni rodilo zadovoljivih uspehov in se mora s tem prenehati, zlasti v vprašanjih, ki se nanašajo na normalizacijo kreditnih odnošajev.

11. Celokupni kmečki dolгови pri zasebnih denarnih zavodih znašajo vsega samo 1.7 milijarde Din. Po dosedanjih 6 odstotni obrestni meri so znašale torej obresti vsega samo 102 milijona Din, od česar je bil znaten del že plačan.

12. Linearna zaščita kmetov in obrestna mera 4.5 odstotka bi odgovarjala socialni pravičnosti samo tedaj, če bi se diferenca v iznosu 1.5 odstotka napram dosedanjim 6-odstotni obrestni meri razdelila na celotno narodno gospodarstvo,

Francija in Anglija odklanjata nemški manever

Med Londonom in Parizom vlada popolno soglasje glede nemškega odgovora — Nova skupna nota Berlinu

Pariz, 17. februarja. AA. Današnji pariški jutranjiki z zadovoljstvom ugotavljajo, da se britanska presoja nemškega odgovora na francosko-britanske predloge ujema s presojo, ki jo je o tej noti dala francoska javnost. Pri tej priliki izražajo listi prepričanje, da se bo tudi to pot pokazala francosko-britanska solidarnost in še bolj okrepila. Dalje listi poudarjajo neločljivo zvezo med posameznimi točkami francosko-britanskih predlogov in vnovič naglašajo, da Francija ne sme popustiti od dosedanjega stališča.

»Petit Parisien« pravi med drugim: Vtis imamo, da se bo Velika Britanija odločno uprla nemškemu manevru, ki mu je namen omajati solidarnost med Francijo in Anglijo, nastalo 3. februarja t. l. Če bi prišlo do kakšnih britansko-nemških razgovorov, pravi list, bi se torej mogli vseliti le s poprejšnjim pristankom Francije.

Tudi »Matin« naglašja, da Velika Britanija niti na običajen diplomatski način ne bo stopila v stike z nemško vlado glede teh vprašanj, ne da bi se poprej dogovorila s Parizom. Ni izključeno, da bosta Francija in Velika Britanija sporazumno izdelali novo skupno noto in jo poslali Berlinu.

»Oeuvre« misli, da bosta Francija in Anglija zaenkrat poslali v Berlin skupno noto, ki bo samo potrdila sprejem

nemškega odgovora, ne bo pa še odprla debate o vsebini tega odgovora. List pripominja, da bo po poprejšnji izmenjavi misli med Francijo in Veliko Britanijo, eden izmed vodilnih britanskih politikov obiskal Berlin, ali bo pa nemški zunanji minister Neurath dobil vabilo, naj pride v London. V le-tem primeru Francija ne bo poslala v London posebnega opazovalca, ker bi bilo spričo popolnega zaupanja, ki danes vlada med Londonom in Parizom, popolnoma odveč. Naposled misli »Oeuvre«, da bi pri nadaljnjih razgovorih kazalo brezpogojno določiti rok, do katerega bi nameravani pakti morali biti podpisani, da se tako onemogočijo nemške težnje po kompliciranju pogajanj.

»Echo de Paris« bi pa želel, da bi Francija in Velika Britanija v svoji skupni noti Nemčiji ne potrdili samo sprejem nemškega odgovora, temveč kar tudi odgovorili na nekatere točke tega odgovora. Po sodbi tega lista bi n. pr. kazalo takoj odgovoriti na nemško trditev, da so za ponovno oborožitev Nemčije odgovorne one države, ki se po svetovni vojni niso razorožile. Naposled pravi list, da bi bilo treba v tej noti pobižati obrazložiti pomen londonskega komunikea od 3. februarja in pri tem podčrtati neločljivo zvezo med posameznimi predlogi Nemčiji.

Kulturni boj v Nemčiji

Razmerje med režimom in katoliško cerkvijo vedno bolj napeto — Aretacija tajnika kardinala Faulhaberja

Berlin, 17. februarja. r. Spor med katoliško cerkvijo in narodno socialističnim režimom se je v zadnjem času zopet zelo poostрил. Kardinal Faulhaber je imel preteklo nedeljo pridigo, v kateri je ostro grajal novodobno poganstvo, ki ga po njegovem mnenju uvaja narodno socialistični režim.

Ta nastop vrhovnega predstavnika katoliške cerkve v Nemčiji je izzval v narodnosocialističnih krogih silovito ogorčenje. Danes so priredili v Monakovem veliko protestno zborovanje, na katerem so ideologi narodno-socialističnega kulturnega programa odgovorili na Faulhaberjeve očitke.

Med tem pa je prišlo še do drugega prav značilnega incidenta, ki je izzval veliko ogorčenje v nemških katoliških krogih. Narodni socialisti so namreč aretirali tajnika kardinala Faulhaberja dr. Weisthannerja. Ko je zapuščal škofijsko palačo, ga je nenadoma obstopilo več mladih ljudi, ki so nato poklicali

dva policaja. Policaja sta dr. Weisthannerja aretirala ter ga odvedla na bližnji policijski komisariat. Tu so ga nad dve uri zasliševali in zahtevali od njega, da jim izroči zaupne dokumente, ki jih je imel pri sebi. Dr. Weisthanner se je temu protivil, vendar pa so mu dokumente odvzeli ter jih fotografirali in šele nato zopet vrnil. Čez tri ure so dr. Weisthannerja zopet izpustili.

Kardinal Faulhaber je zaradi tega dogodka poslal vladi ogorčen protest. V katoliških krogih smatrajo, da pripravljajo narodni socialisti sistematično akcijo proti katoliški cerkvi.

Nemški avtomobilski rekord

Berlin, 17. februarja. AA. Nemški listi javljajo iz Milana, da je tamkaj pri treningu dosegel nemški avtomobilist Hans v Stuck na progi 3 km hitrost 330 km na uro in tako prekosil svetovni rekord, ki ga je doslej imel Caracciola s 317 km na uro.

Codos in Rossi ponesrečila sredi Oceana

Na poletu v Južno Ameriko sta sredi Oceana ugotovila, da jima je izteklo olje — Morala sta se vrniti, toda doslej ni o njima nobenega glasu

Pariz, 17. februarja. r. V soboto sta slovita francoska letalska rekorderja Codos in Rossi startala z letalom »Joseph le Brix« k poletu v Južno Ameriko. Polet je bil dobro pripravljen in se je start izvršil kljub veliki obtežbi letala z zalogami bencina gladko. Trajal je komaj 40 sekund. Glavni namen poleta je bil preizkusiti neposredno letalsko zvezo z Rio de Janeirom brez vmesnega pristanka. Če bi se polet posrečil, bi Codos in Rossi skušala postaviti nov rekord nepretrganega poleta. Zato sta imela na krovu za rezervo še 6.450 litrov bencina in 270 litrov olja.

Iz doslej še neznanega vzroka pa se je poizkus ponesrečil. Letalo je srečno doseglo morje in je davi ob 1.45 preletelo luko Port Etienne in krenilo na Ocean. Ob 4.30 je preletelo Kapverdске otoke. Letalca sta javila, da letita proti otočju St. Paul.

Ko pa sta bila daleč od suhe zemlje, tako rekoč sredi Oceana, pa sta nenkrat opazila, da je iz neznanh vzrokov izteklo skoro vse olje ter da bi pomenilo nadaljevanje poleta gotovo smrt na morju. Letalo je namreč urejeno samo za pristajanje na kopnem. Javila sta

svojo presenetljivo ugotovitev pariški radio postaji s poročilom, da kreneta nazaj proti kopnemu.

Vest je izzvala v Parizu in francoski javnosti veliko bojazan za usodo obeh pogumnih letalcev. Francosko letalsko ministrstvo je odredilo, da krene takoj več letal iz severne Afrike letalcema nasproti, da jima pomagajo za primer, da bi morala pristati na odprtem morju. Do večera ni bilo o letalcih nobenega glasu in boje se, da ju je zadel še kaka druga nesreča.

Vzroka iztekanja olja si ne more nihče pojasniti. Codos in Rossi sta letalo pred startom ponovno podrobno pregledala in nista ugotovila nič sumljivega. Defekta v vodu za olje si ne morejo razlagati drugače, kakor da gre za sabotažno dejanje kakega telmece, ki ga boli slava in pogum obeh letalcev. Vlada je odredila strogo preiskavo.

Rešena!

Pariz, 17. feb. r. Zvečer je prispela kratka vest, da sta se Codos in Rossi srečno rešila in pristala na Azorih.

Smučarske tekme SKJ

Škofja Loka, 17. februarja. Za letošnje savezne smučarske tekme SKJ je odločilo tehnično vodstvo škofoj Loka, ki se je izkazalo, da je bilo to zaupanje do nje dočela upravičeno. Škofje-lški Sokol, na katerega ramah je bilo ogromno pripravljalnega dela, je svojo nalogo odlično dovršil, tako da so potekale vse tekme v soboto kakor tudi v nedeljo nemoteno in točno po določenem sporedu. Seveda pa je imel mnogo opravkov tudi savezni tehnični odbor, ki se je že par dni prej utaboril v narodni šoli, in od koder je dajal vsa še potrebna in zadnja navodila za savezne tekme, ki so se jih udeleževali poleg jugoslovenskih Sokolov tudi bratje in sestre iz Češkoslovaške.

Vreme je bilo obadva dneva krasno, za tekmovalce še nekoliko pretoplo, kajti pritisnila je v opoldanskih urah odmeva, ki je delala sem in tja preglavice. Toda kljub temu: Škofja Loka si je priborila sloves, ki jo bo tudi v bodoče upravičeval, da pripravlja zimskosportne prireditve večjega obsega, nego je bila vajena to doslej. Da to zmore, sta pokazala pravkar minila dneva, ko se je zbralo pri nas več sto smučarjev in so bili polni pohvale nad terenom.

Topli solnčni žarki so zajemali škofoje-lško območje, ko se sipali vanj že v petek, še bolj pa v soboto dopoldne smučarji iz vseh predelov naše domovine, da preizkusijo svoj polet tudi na belih poljanah.

Tekme same so pokazale, da stopa naše Sokolstvo tudi v tem pogledu s silovito naglico navzgor. Pa četudi se nam vidijo nemara še sedanje številke skromne, je vendar v njih poudarjena zavest, da bo imel SKJ v postopnih letih čedalje več tekmovalcev in tekmovalk, zlasti še, ko se dvigne zanimanje za smučski sport po vseh sokolskih edinicah v taki višini, kakršnega doživlja Gorenjska.

Ob vsem zanimanju prebivalstva so se pričele tekme v soboto. Nastopno mesto za člane je bilo takoj za škofoj-lško šolo, odkoder je točno ob 14. startala prva tročlanska patrulja, ki so ji potem v enominutnih presledkih sledile ostale. Vsega je tekmovalo 28 patrulj, prijavljenih je bilo 40, na cilj, zopet pred šolo, pa jih je prišlo le 14. Skupinam tričlanskih moštev je delala težkoče dolga vozna proga 12 km, še več pa je bilo krivo dejstvo, da so posamezne skupine zašle in odstopile. Drsalna proga je bila speljana tako, da je delala tekmovalcem precej brig. Višinska razlika je znašala 340 m. vodila pa je proga od škofoj Loke skozi Stare Loke do vstopa v Selško dolino, potem pa preko škofoje-lškega gorovja v Poljansko dolino in od tod proti Sorškemu polju nazaj v Puštal in v mesto. Ocenjenih je bilo 10 moštev, in to tako-le: 1. vrsta 1.09.26, COS; 2. vrsta 1.10.10, župna vrsta Kranj 1.16.32, društvena Škofja Loka 1.19.14, župna Novo mesto 1.28.32, društvena Novo mesto 1.29.26, Jesenice 1.35.50, Bohinjska Bistrica 1.39.37, Beograd 1.48.42 in Zagreb II. 2.01.31. Štiri patrulje so bile diskvalificirane.

Kot druge so tekmovalce članice na 6 kilometrov kot posameznice. Od 23 prijavljenih tekmovalk jih je nastopilo 16 in prišlo na cilj 16. Pri tekmovalju članice se je izkazalo, da smo v tem pogledu še mladi, na začetnih stopinjah in da bo treba še mnogo prizadevnosti in volje, da se uveljavimo tudi na tem področju. Vseh prvih šest mest so odnesle Čehinje, in si cer Provanznikova Alena v času 28.05, Viš-

ňakova Ana 30.04, Sekerová Josefa 30.16, Hulková Jarmila 30.23, Netukova Zdenka 31.24, Pluhařová Ružena 34.01. Prva med našimi je bila Smerdu Ljubica (Maribor matica) v času 39.10, druga Šporn Zora (Koroška Bela-Javornik) 40.34 in tretja Pirš Joža (Sokol I. Tabor) v času 41.14.

Ob 15.30 so pričeli startati naraščajniki v patruljah na daljavo 4 km. Tekma je bila prirejena v okviru župe in je tekmovalo 12 patrulj, tričlanskih moštev, ki so vse prispale na cilj. Prvo mesto je dosegla Škofja Loka v času 28.48, drugo Dobrava (28.53), tretje Bled II. 29.01, četrto Kranj IK. v času 29.01, peto Bled I. v 29.56, na kar si sledijo Škofja Loka II. in III., Kranj I., Bohinjska Bistrica, Škofja Loka IV., Jesenice in Kranj II.

Proga za članice in naraščaj se je v glavnem ujemala in je vodila mimo škofoje-lškega Kamnitnika proti Gorajtam na Biže in v loku mimo Stare Loke nazaj na cilj, ki je bil pred šolo.

Savezne tekme

so se danes nadaljevale, in to v smuku. Smučarji so odšli iz škofoj Loke že ob 6. pod Ljubnik, odkoder so smučali navzdol proti Zmuncu, kjer je bil cilj. K tekam članov na 2.5 km se je prijavilo 150 tekmovalcev, nastopilo pa jih je 104, na cilj pa prišli 101. Dvema je bil njun uspeh razveljavljen. Prva mesta so plasirali Kozjek Vinko (Jesenice) v času 9.07 in štiri petine sek., drugi Šporn Zdravko (Koroška Bela-Javornik) v času 9.45 in ena petina sek., Kalous František (COS) 9.45 in tri petine sek., Urbas Marjan (Sokol I. Ljubljana) 9.49.00, Stojanović Čedo (Škofja Loka) 10.01.00, na 21. mestu sta Visić Julij (Škofja Loka) in Hajek František (COS) v času 11.00.00. Petdeseto mesto je zasedel Stefanini Božo (Zagreb II.) v času 13.00, 52. Lukić P. (Beograd VII) 12.26 in dve petini sek., na 99. mesto se je plasiral Levert Arnold (Sokol I. Ljubljana) 17.23 in dve petini sek.

Istočasno se je vršila izpod Sv. Lovrenca tekma članic v smuku na 2 km. Vse prve čase so zasedle Čehinje, in sicer Netukova Zdenka 6.14 in tri petine sek., Višňaková Ana 7.01 in eno petino sek., Pluhařová Ruža 7.42 in eno petino sek., Hulková Jarmila 7.54 in tri petine sek., Sekerová Josefa 8.33 in tri petine, na šestem mestu je prva Jugoslovenka Černe Josipina, Kranjska gora, 8.40 in tri petine sek., zadnja (18. mesto) Šporn Zora, Koroška Bela-Javornik, 13.24 in štiri petine sek.

Župne tekme naraščaja Vzponedno s saveznimi tekmami je organizirala župa Kranj tekme naraščaja in je bil odziv zelo lep. Tekmovalo se je po isti progi kakor članice. K tekmami moškega naraščaja se je prijavilo 39 tekmovalcev. Zmagovalci so bili Zwischenberger Adolf (Jesenice) v času 4.25, Kernik Lado 4.50 in štiri petine sek., Lah Stanko (Jesenice) 4.56 in ena petina sek.

K tekmami ženskega naraščaja je prišlo od 18 prijavljenih 11 tekmovalk. Prva mesta so zasedle: Pohar Vida (Jesenice) 7.35 in dve petini sek., Pozčar Slavica (Radovljica) 7.36 in tri petine sek., Ažman Marjana (Kranj) 8.40 in tri petine sek. Moški in ženski naraščaj je tekmoval v smuku na 2 km.

Kot »ključek sokolskih smučskih slavnosti je bila danes ponovno slovesno otvorjena nova smučarska skakalnica, ki je privabila v idrške Vinčarje dobrih 2000 ljudi. O njeni otvoritvi bomo še poročali.

Prof. dr. B. Brauner

V spomin učenjaku in prijatelju Jugoslavije

Sobotni praški listi so prinesli vest, da je v petek 15. t. m. umrl v Pragi prof. B. Brauner tik pred svojo osemdesetletnico, ki bi jo slavil letos kot eden prvih slovenskih strokovnjakov na polju kemije in morda stober češke znanosti, ki ji je vdano služil vse življenje. Od l. 1883. je bil profesor češke univerze v Pragi in je vzgojil celo generacijo čeških kemikov. Kakor po svojem političnem obzoru je bil prof. Brauner tudi kot znanstvenik človek svetovne orientacije in je bil v najbližjih zvezah z ruskim in angleškim znanstvenim svetom. S tem je hotel pokazati, da nam Slovanom ni treba, da smo samo ponižni nemški učenici; zato je bilo tudi njegovo ime znano v znanem svetu in se je pogosto imenovalo v zvezi z Mandelstajevim, katerega zvesti sodružnik je bil.

Prof. Brauner je izhajal iz stare praške narodne hiše, ki je hranila v sebi mnogo preprodnih spominov. Njegov oče dr. Brauner je bil eden prvih narodnih voditeljev leta 1848. Tako je dobila vsa družina nekak splošno slovenski značaj, ki ga je prof. Brauner zvesto čuval kot rodnostno tradicijo. Zato je bila njegova hiša vedno odprta slovenskim gostom. Posebno Rusi, med njimi naš prijatelj prof. Francov, so se pri njem čutili kakor doma. Njegova gospe je bila navdušena rusofilka in marijiva, sotrudi se pri slovenskih in humanitarnih društvih.

A nas zanima prof. B. Brauner predvsem kot prijatelj Slovencev in naše lepe Slovenije. Pred vojno so bili Braunerjevi vsako leto na Bledu ali pa v kakem drugem našem letovišču. Prof. Brauner je bil eden onih, ki so podpirali delo prof. Chodounskega, ki je vabil češke goste v naša alpska letovišča. To ni bilo samo sport in turizma; vsi ti naši češki prijatelji so se zavedali, da vrše važno narodno delo.

Tako je to stvar razumel tudi prof. Brauner, ki je zato šel parkrat letovat tudi na Korosko, da bi tam Korosce učil, da ni vsak gospod Nemeč, ali da ni samo Nemeč gospod. Rad se je spuščal v razgovore z našimi ljudmi, govoril jim je o tem, da nas je mnogo, da moramo med seboj govoriti v svojem jeziku itd.

Nepozabna mi ostane pot, ko sem hodil z Braunerjevimi na Golico. Dasi mi je bilo že skoraj 60 let, je mladostno čil stopal po grebenu proti vrhu. Bil je ogromne krepke postave. Zdal pa zdaj je obstal in gledal na korosko stran.

»Ali veste, da ti ljudje neradi govorijo po

slovensko s tujcem! Koliko truda sem imel z njimi, da bi jih naučil ponosa...« In je pripovedoval o svojih izkušnjah. Zopet je obstal, ozrl se in iz njegovih krepkih prsi se je z nekako milino iztrgal verz:

Visoka planina,
lepa domovina...
Obrisal si je pot in solze... Poznal je mnogo sveta, potoval je tudi po Švici in drugih lepih deželah, a naše gore je ljubil nad vse.

L. 1918., ko sem živel kot vojak v Pragi, sem bil vsak teden njegov gost, da sva govorila o velikih dogodkih, dogodkih sodobnosti in o naši bodočnosti. Bil je to Slovan starega kova, vedno poln zaupanja in optimizma. Sedela sva v njegovi sobi, od kod se je videlo na Nusle in na kolodvor, kjer so stali v dolgih vrstah vlaki in se počasi premikali.

»Kaj bo, dragi prijatelj, ko se bo vse to ustavilo in bo padla meja med nas in vas? Kje bo ta meja?« je rekel.

Imel je pred seboj zemljevid stare Avstrije in slovenska meja Jugoslavije je bila visoko sovorno od Drave.

»Vse to morate dobiti, ne, vse to morate vzeti, veste, vzeti, kakor so drugi vzel vam...«

Imel je vsa poročila o legijah in o naši akciji v inozemstvu.

»Vse bo dobro, vse bo dobro za vas in za nas,« je govoril, ko so Nemci v maju že skoraj streljali na Pariz.

»Anglija ve, zakaj se borim.«

Ni se ustrašil niti ruske revolucije, dala nam je bilo žal žrtve. Veroval je neomajno v Rusijo, v velikega narodnega duha, ki bo prebolel krizo, verjel je v moč slovenske vede, ki je imela v njem svoje glave zvestega propagatorja.

Ne enkrat je napeljal pogovor na našo bodočnost.

»Imeli boste vse, imeli boste morje in gorje. Lepo Dalmacijo in lepo Slovenijo...«

Ves je bil v duhu pri nas. In pozneje, ko smo preživljali težke dni na Koroskem in na Krasu, se je oglasil ne enkrat s svojim: »Ti zatraceni chlapi...«

Zdal je odšel ta veliki prijatelj naših gor, ta dobri slovenski človek, ki je v svojem širokem znanstvenem in političnem svetu našel toliko toplega srčnega čustva za nas, za našo domovino, za našo usodo, da si je zaslužil med nami najlepši spomin. Naj mu bodo te vrstice v znak hvaležnosti na njegov grob.

Dr. I. L.

se tudi danes v teh težkih časih lahko s po-
žrtvovanostjo in dobro voljo marsikaj do-
seže v društvene svrhe.

Propagando smo vršili s predavanji, iz-
leti na morje, razpečevanjem raznih pred-
metov v korist Jadr. straže, širjenjem
brošur, knjig pomorske vsebine z prib-
čevanjem člankov v dnevniki, nadalje tu-
di z uspešnimi prireditvami. Glavni prire-
ditvi sta bili lani tradicionalna v Unioni
in v »Jadranskem tednu« prireditve na
Taboru. Ne samo, da smo pri teh prire-
ditvah dosegli rekordni obisk, nego je pe-
stra slika na teh prireditvah tudi poka-
zala, da je ideja JS proniknila v vse sloje.
Zbrali smo se vsi brez razlike stanu, po-
klica in mišljenja, toda ne samo, da se za-
bavamo, ampak da vsi nepriljeno in slo-
žno manifestiramo idejo Jadranske
straže. Pokazali smo, da je dobrodošel
vsakdo, kateremu je naš Jadranski pri-
scu. Imeli smo na programu še zimске prire-
ditve toda grozna nesreča v Marsellu je
za dolgo časa ukinila vsako veselje. Poča-
stili smo spomin Visokega Blagopokojnega

skupno s Oblastnim odborom na mestnem
magistru dne 12. oktobra 1934 in na na-
ši komemoraciji v Delavski zbornici dne
31. oktobra 1934. Poklonili smo se pred
eliko, ki predstavlja Viteškega kralja v
admiralski uniformi, delo prof. Vavpoti-
ča. Umetnik je podelil Jadranski straži av-
torsko pravo za reprodukcijo in razpeča-
vanje reprodukcij. Izvršni odbor v Splitu
snuje za maj romanje na Oplenac. Ne-
dvomno se bomo tega romanja tudi brez
propagande udeležili v najčistejšem šte-
vilu.

Daleko se ni naredilo vse, kar bi bilo
potrebno, da spravimo krajevni odbor JS
na ono višino, ki naj bo dostojna Ljublja-
ne. Ampak zvesto imamo lahko, da se je
JS ukoreninila med vsemi sloji in z ne-
umornim delom se nam mora posrečiti, da
bodo naše vrste rastle. Prepričati moramo
vsakogar, kdor se oklepa, na je pristop k
Jadranski straži dolžnost vsakega zaved-
nega Jugoslavena. V Taboru JS čuvamo
naše morje in z njim tudi Jugoslavijo.

Muhasta zima v Rusiji

Najprvo neznosen mraz, sedaj pa skoro poletna vročina
— Zaradi naglega tajanja snega so nastale velike po-
plave

Moskva, 17. februarja. r. Po straho-
vitem mrazu, ki je trajal skoro tri ted-
ne in je potisnil živo srebro na 40 do
50 stopenj pod ničlo, je sedaj v zapadni
Rusiji nastopilo za to dobo nenavadno
toplo vreme. Zadnje dni je bilo na Kav-
kazu 20 stopenj nad ničlo. Ta nenadna
vremenska izprememba je imela za po-
sledico naglo tajanje snega. Posledica
tega je bila, da so vse reke silno narasle.
Reki Kura in Araks sta prestopili
bregove in poplavlili ogromne komple-
se. V pokrajini Krivani je okrog 40 na-
selbin docela izginilo v vodi. Prebival-
stvo v paničnem begu zapušča svoje do-

move in išče zavetišča v višjih pokraji-
nah. Vlada je mobilizirala vse bližnje
garnizije in vse civilno prebivalstvo, da
z vso naglico grade obrambne nasipe.
Ves napor pa je bil dosedaj zaman. Vo-
da prodira s tako silo, da je zasilne na-
sipe sproti porušila. Nad 50.000 ljudi je
brez strehe. Vlada je poslala v ogrože-
ne pokrajine 5000 mož vojaštva, da po-
maga reševati. Za begunce je organizi-
rana pomožna akcija in zgrajena provi-
zorna taborišča. Vode še neprestano na-
rašajo in vse kaže, da bo zavzela po-
plava katastrofalne obsege.

Tako pišejo Italijani...

.. o Tičinu ..

»Ceresio in Vertano. Dva kraja, dve
očesi, ki razodevata sedaj že zdavna: tesno
zvezo z lombardsko zemljo, ki ji Tičin
pripada, katere del je Tičin bil in katere
del je njega drobec — čeprav samo nezna-
ten drobec — še danes ob spominu na go-
spodstvo milanskih nadškofov. Tičinski
dialekt je živ in jasen izraz Lombardije.
In duša Tičina je izraz Italije. Ta duša je
v najtežjih časih tujega suženjstva spreje-
la in tolažila preroke vstajenja in odreše-
nja; in je črpala in dajala moč, vero, za-
upanje. Kako naj pozabimo to intimno
vez? Kako naj zrušimo to ozko vez, četudi
so se sedanjí časi pred neprikritimi prit-
ski oddaljili od nas? Duse v najgloblji no-
tranosti ni mogoče spremeniti, kadar jo
napaja nepretrgana tradicija. Morda čez
leta ostari, a v težkem in nenadnem tre-
nutku jo vendarle zajame plemenit podvig.
Ona druga duša — tista, ki bi jo hoteli
siliniti — je tuja. Nima zveze. Ta diha in
bi je onstran alpske verige in ne more pre-
ko ne po starodavnih neraziskanih dolinah
ne skozi predore, ki jih je zvrstala človeška
roka. Ti predori pomenjajo le trgovski
promet in stike med ljudmi: ne pa spre-
membe ljudi.« (»I commentari dell' azione
fascista«, Rim, 1934, št. 20.—21., str. 17).

.. in tako o Dalmaciji

V isti številki piše isti list o Dalmaciji,
»ki ni še popolnoma združena z Italijo in
ki jo je famozni rapalski dogovor večji
del odstopil Jugoslaviji brez vsake resne
in veljavne utemeljitve, medtem ko je po-
prejšnji londonski pakt dajal Italiji pravi-
co ne samo da obdrži zasedbo severne
in srednje Dalmacije z otoki, ampak, ra-
vilno tolmačen, posebno po revoluciji v
Rusiji in po veliki in odločilni zmagi 4.
novembra, pravico do zasedbe tudi celega
ostalega dela, ki ga pakt izključuje. Toda
pogodbe niso večne in tudi države z več
narodnostmi niso večne, kakor ni bila več-
na Avstrija in kakor prav gotovo tudi Ju-
goslavija ne bo. — Zato le pridno zahajaj-
te v Dalmacijo, da jo boste boljše spo-
znali in se bolj ljubili!«

In v naslednji številki piše isti list še
nadalje o »glasu italijanstva na desnem
bregu Jadrana« in pravi: »Desni breg Ja-
drana je samo nadaljevanje levega... Vo-
da je razdelila svet v dve ozemljí. Meja
ju je tudi razdelila. Ni pa spremenila na-
rave. Ni zatrla rodu. Ni spremenila duš.
Gore tudi delijo Skalnata stena ustavlja
promet in zveze. Predvsem zveze duš...«

V duhu lateranskega pakta:

Margottijeve posebne naloge

Nova poklonitev nadškofijskih zastopnikov Katoliške akcije fašističnim oblastem

Gorica, v februarju 1935.

Za cerkveno politiko v goriški pokrajini
je značilno, da je smatral te dni goriški
nadškof Margotti, ki se je po svojem na-
stopu že ponovno poklonil vsem fašistič-
nim veljakom in jim na nedvoumen način
tolmačil željo po čim tesnejšem sodelovan-
ju cerkve s političnimi oblastmi, tudi v
izpolnjevanju posebnih obmejnih nalog
fašistične Italije, za potrebno, da odpše
še posebno deputacijo k prefektu Introni
in pokrajinskemu fašističnemu tajniku Lu-
raschiju, da se jima še posebej pokloni v
imenu italijanske katoliške akcije.

Deputacija je razložila obema fašistič-
nim predstavnikom program te akcije v
tem letu in namene, ki jih hoče doseči
v najbližji bodočnosti, tako »s posebnim
oziranjem na potrebe te obmejne cone, kakor
tudi v splošno dobro cerkve in domovine.«
Deputacija je še prav posebno podčrtala
voljo katoliškega klera (italijanskega se-
veda) po čim tesnejšem sodelovanju cer-

kvenih in političnih oblasti na vseh poljih.
Kakor poročajo fašistični listi, sta prefekt
in fašistični tajnik sprejela »z vidnim za-
dovoljstvom to spontano poklonitev« in
»izrazila svoje veliko veselje nad izjavo
zastopnikov katoliške akcije, da žele vid-
no in uspešno sodelovati s fašističnimi
oblastmi pri obnavljanju vseh moralnih
vrednot, zlasti pa pri delu za popolno ci-
vilno ujedinjenje vseh italijanskih držav-
ljanov...« O Slovincih, ki tvorijo v go-
riški nadškofiji ogromno večino, ni bila
izrečena niti ena pozitivna beseda. Ni pa
težko razbrati, da se je mnogo govorilo
o njih... »...« s pomočjo in
podporo cerkve, ki ima seveda tu svoje
posebne naloge v obmejni coni.

Naj samo še pripomnimo, da se je de-
putacija, ki jo je v imenu nadškofa Mar-
gottija vodil podpredsednik Katoliške
akcije don Montti, poslovila od fašističnih
veljakov, kakor se spodobi po lateranskem
sporazumu: s fašističnim dvigom roke.
Tudi ni brez pomena, da je fašistično ča-
sopisje to okolnost še posebno podčrtalo.

Po nedolžnem v videmskih zaporih

Že pred enajstimi dnevi se je 25letni
Jože Semrov, sin gostilničarja in posest-
nika v Hotedršici št. 87 nad Logatecem,
opravil čez mejo po opravičilu. Njegov oče
ima tik za demarkacijsko črto zgod in
nekaj sveta. Ker je nameraval posekati
nekaj lesa, je poslal sina Jožeta čez mejo,
da bi vložil pri gozdni milici potrebno
prošnjo. V Italiji namreč ne smejo sekati
gozda brez posebnega dovoljenja fašistič-
nih oblasti. Jože Semrov je imel obmejno
izkaznico, ki mu je dajala pravico, ostati
tri dni na italijanskem ozemlju.

Čim pa je prismačal po cesti čez mejo,
so ga ustavili in brez nadaljnje areti-
rali. Odvedli so ga preko Godoviča v Idri-
jo, kjer je bil zvečer dolgo zadržan. Na-
slednjega dne pa so ga miličniki in kara-
binjerji vklejenega odvedli preko črne
vrha proti Gorici, od tod pa brez pred-
leda v Videm Tamo so ga spravili v sodne
preiskovalne zapore.

Domachi so opazili, da so ga obmejni

stražarji takoj po prehodu meje ustavili
in nato v spremstvu dveh obmejnih mi-
ličnikov odgnali v smeri proti Idriji. Me-
nili so pa, da gre za kak manjši nespo-
razum in da se bo najbrž čez dan ali dva
vrnil. Šele pred dnevi so izvedeli, da je
moralo biti domnevano nesporazumljenje
vse bolj resnega značaja. Vsekakor obme-
ni miličniki niso imeli povoda aretirati ga,
ker se nikoli ni bavil z opravičilo, ki bi bilo
v nasprotju z italijanskimi zakoni. Ali pa
so ga morda aretirali zaradi...

Demografski neuspehi tudi v Gorici

Iz uradnih demografskih podatkov v
mestu Gorici za mesec januar posnema-
mo, da je število rojstev za 2 manjše od
števil smrtnih primerov (rojstev 74, smrti
76). Kakor v Trstu povzroča ta nolaž tu-
di v Gorici velike skrbi italijanskim faš-
ističnim krogom, kajti tudi goriška dežela,
ki je izključno slovenska, izkazuje v istem

razdobju precejšen presežek rojstev nad
smrtnimi primeri in s tem naravni prira-
stek slovenskega prebivalstva v neposred-
ni bližini »italijanske« Gorice. Število
mestnega prebivalstva pa je vendarle ne-
koliko naraslo, ker se je namreč v istem
razdobju vselilo v mesto 242 ljudi, iz me-
sta izselilo pa 180 ljudi, tako da se je šte-
vilo mestnih prebivalcev povečalo v janu-
arju t. l. za 60 ljudi. Pripomniti moramo,
da je vseljevanje večinoma prehodnega
značaja, ker gre skoro izključno le za brez-
poselne ljudi, ki potujejo iz kraja v kraj
s trehobom za kruhom Italijanska mesta
morajo nad temi »bosjaki« voditi zelo
strogo evidenco, ker je namreč zanje doba
bivanja v enem in istem kraju silno ome-
jena: samo 15 dni se smejo ti brezposelni
zadržati v mestu brez zaposlitve. Če v tem
času ne najdejo primerne delo, se mora-
jo izseliti in zateči — drugam. Ker je
seveda možnost zaslužka neznatna, izkazu-
jejo mesta skoro enako številno priseljen-
cev kot izseljenec. Razliko, ki govori za
las v korist priseljenec, je treba večinoma
pripisati več ali manj stalnim vseli-
tvam premečenih uradnikov, ne pa večji
možnosti zaslužka brezposelnih. Cela Ju-
lijska Krajina z Zadrom izkazuje n. pr.
za l. 1934 v pogledu selitev te-le številke:
vselilo se je 32.752, izselilo pa 30.450 ljudi.
Razlika 2302 je za celo pokrajino v res-
nici minimalna. Tudi če bi ves ta prese-
šek priseljenec šteli samo med brezposel-
ne, bi bilo število priseljenih in zaposlenih
ljudi v primeri s celotnim prebivalstvom
(pa še celo s številom priseljenec) silno
majhno. — Statistike o demografskem gi-
banju »italijanske« mest v Julijski kraji-
ni nam tako posredno odkrivajo tudi tež-
ke socialne razmere teh krajev, ki jim ce-
lo zadnji ukrepi o prisilni zaposlitvi brez-
poselnih niso prinesli velikih sprememb v
tem pogledu. Kar nam tako očitno pri-
krivajo fašistične uradne statistike o res-
ničnem številu brezposelnih, nam toliko
bolj odkrito razgaljajo nič manj uradni
fašistični podatki o demografskem gibanju
mest.

P— O fašistični obmejni milici je na
dan proslave 12. obletnice njene ustanovitve
dne 1. februarja t. l. izrekel poveljniki fa-
šistične legije v Gorici Bidoli te-le zanimi-
ve besede: »Močni po miškah in poživilni
po neugani ljubezni, ponosni miličniki
trdno klubujejo nevarnostim gor in ljudi
in tvorijo strnjeno pregrajo iz bajonetov, ki
je noben sovražnik domovine ne more pre-
dreti. Bratsko združeni po enakih smotrih
z drugimi obožovanimi silami ob meji, si-
stajno pomagajo pri zbiranju važnih infor-
macij in na obdobju vredne način so-
delujejo tostran meje pri nadziranju vseh
onih, ki nam hočejo seveda z določenimi
političnimi nameni in včasih celo iz voja-
ških razlogov ugrabiti skrivnosti in važne
novice.

P— V tržaški »Società Dalmatica« je za
predavanje Berlama o »vojščakih v službi
Serenissime« sledilo 3. t. m. že tretje pre-
davanje v ciklusu o Dalmaciji. Govoril je
to pot neki Remo Pappucija, baje doma iz
Splita, o temi: »Današnja Dalmacija«. Ka-
kor pri prejšnjih predavanjih, je tržaško
občinstvo tudi to pot napolnilo društveno
dvorano in tudi sedaj niso izostali pred-
stavniki najvišjih tržaških civilnih in voja-
ških oblasti. Odveč bi bilo seveda poudariti,
da je tudi Pappucija zaključil svoja dolgo-
večna izvajanja v povsem iredentističnem
smislu s pozivom na delo za »našo« (t. j.
italijansko) Dalmacijo.

P— O mlekarneh in zavarovalnicah za
govejo živino med našimi kmeti na Goriškem
so razpravljali zastopniki kmetijskih
sindikata dne 4. t. m. v Gorici pod pred-
sedstvom uradnega tajnika goriške pokra-
jske fašistične zveze kmetijskih delavcev
in poljedelcev Marija Pellonija. Sklenili so
glede zadržanih mlekar, ki jih je na Go-
riškem okrog 170, med njimi največ na
Tolminkem, naj se postopoma manjše mle-
karne združujejo v skupne večje mlekarne,
ki naj bi bile modernejše opremljene. V
krajih, kjer jih še ni, naj bi se na novo
ustanovile. Kot poseben izraz volje fašistič-
nega režima, da priskoči našemu kmetu na
pomoč, je tajnik Pelloni izrazil željo po
ustanavljanju zavarovalnic za govejo živino
v vseh večjih krajih na deželi. Gosp. Pelloni
je seveda pozabil povedati, da so že sko-
ri v vseh večjih (in tudi manjših) krajih
na Goriškem naši ljudje sami spontano
ustanavljali tako mlekarne kot zavaroval-
nice, ki so se pod njih samostojno upravo
tudi prav lepo razvijale in da jim je prav
za prav... »...«

»... najboljši zadržni vrat samo zato, ker so
jih pač upravljali naši ljudje, ki so se v
tem svojem delu naslanjali na dolgo tradi-
cijo zadržništva in zadržne misli. Zelo
zanimiva je tudi okoliščina, da so naše
kmete zastopali sami italijanski priseljenci,
ki so se kot fašistični funkcionarji udele-
žili zborovanja. Zato je razumljivo, da na-
ših ljudi sklepi fašističnih sindikatov prav
malo ali nič ne zanimajo.

P— V Istri nameravajo v tem letu posta-
viti polno spomenikov in plošč, ki naj pri-
čajo o nekdanji volji te nadvse italijanske
pokrajine po združitvi z materjo — Itali-
jo. Tako bodo še letos odkrili spomenik
Nazariju Sauru v Kopru, za katerega je
izdelan tudi poseben kip, ki predstavlja
podrešeno Istro. Na delu je tudi akcija
za postavitev spomenika Oberdanku, in si-
cer v Labinju, Bujah, Pulju in drugih kra-
jih. Spominsko ploščo pa bodo odkrili ne-
kemu Virgiliju Sansonu na šoli sv. Marka
v Kopru.

P— Sprememba krajevnega imena. Obla-
sti so odredile spremembo imena Sv. Lu-
cije pri Tolminu, ki se bo odslej imenovala
Sv. Lucija ob Soči (S Luzia d'Isonzo),
ker jim je ime S. Luzia di Tolmino zve-
nela še preveč po naše. Gotovo pa ta sta-
ra slovenska vas zaradi tega ne bo po-
stala nič bolj italijanska.

P— Radi izsiljevanja denarja je bil are-
tiran neki Alojzij Rebulla, ki je ogoljufal
mnogo naših ljudi — med njimi Gizelo
Zavodlavovo v St. Petru pri Gorici — pod
pretezo, da bo zanje pri vladi dosegel
vojno pokojnino. Takih izkoriščevalcev je
zadnje čase, žal, vedno več med našimi
ljudmi.

Ljubljana mora postati tabor Jadranske straže

»Jutro« je poročalo o obnem
zboru krajevnega odbora JS v
Ljubljani. V popolnitem kratkega
poročila objavljamo danes tehtna
izvajanja predsednika gen. tajn.
Josipa Pogačnika.

Letošnje leto pričenjamo v znamenju
kongresa Jadranske straže, ki se bo vršil
jeseni v Ljubljani. Naj bo ta naš občni
zbor oznanjevalec in prvi manifestant za
ta pomemben dogodek. Ni bilo brez raz-
logov, da je zadnji kongres v Skopju iz-
bral ravno naše mesto za to slavnost. Rav-
no nas na skrajni meji skupne domovine.
Zato je naša sveta dolžnost, da se nanj
najskrbneje pripravimo in dokumentira-
mo, da smo preželi s pravo pomorsko za-
vestjo in največjo ljubeznijo do našega
morja. Pozivamo že danes vse članstvo, da
naredi ob teh slavnostnih dneh svojo dolž-
nost, da javno in v strnjanih vrstah ma-
nifestiramo idejo Jadranske straže.

Da je proniknila ideja JS v Ljubljani
med najširše sloje, kaže dejstvo, da smo
šteli ob koncu leta 5.000 članov. Prepri-
čan sem, da je vse to članstvo prišlo do
polnega spoznavanja vrednosti in važno-
sti posesti morja in njegovih dobrin. In to
spoznavanje se bo in se mora širiti naprej.
Ko se bo ves narod zavedal dragocene so-
je posesti, bo morala splošna državna po-
litika iti tisto pot, po kateri mora kot
pomorska država brezpogojno iti. Takoj
pri našem ujedinenju se je pokazala po-
trebe pomorske, jadranske orientacije.
Saj smo prišli v posest velike in dobro
razvite obale z nekaterimi zelo dobro le-
žečimi pristanišči, ki imajo močna doma-
ča in tuja zaledja. Tako imamo vse pogo-
je in svojstva, da razvijemo pristanišča v
luke mednarodnega značaja. Potem nam
bo odprta pot v širni svet, kamor naj iz-
važamo pridelek in uvažamo neposredno
dobrine tujih zemelj.

Sporodno s tem razvojem na naši obali
moramo nujno zahtevati, da dobimo naj-
krajšo zvezo z morjem. Osnovni je se po-
seben akcijski odbor za zvezo Slovenije z
morjem. Jadranska straža se je v polnem
razumevanju važnosti tega problema sta-
vila odboru na razpolago. Žal do sedaj še
nismo zaznamovali kaknega vidnega uspe-
ha. Zavedamo se pa, da nam je brezpo-
gojno potrebna najkrajša železniška zve-
za z morjem. Pozdravljamo sicer sedanjí na-
črt zgraditve ceste Maribor—Ljubljana—
Sušak. To naj bo samo začetek! Izvršitev
tega projekta pa nikakor ne sme posta-
viti naše zahteve po železniški zvezi med
Slovenijo in morjem v ozadje. Šele potem,
ko bo zveza vzpostavljena, bomo uvideli
in se pričeli prav zavedati velikih koristi
morja. Koliko lažje in s koliko večjim
uspehom bomo nastopali, ako okrepimo
našo organizacijo! Ali ni že to nujna za-
hleva, da postanemo močni? Imamo oba-
lo in svobodno toplo morje, za katero nas
zavidajo mnogi narodi. Da pa lahko ohrani-
mo obalo in morje od neprijateljev, nam
je potrebna vojna mornarica. Ona mora
biti taka, da nam ne bo očuvala same oba-
le, ampak nam tudi zagotovila svobodo
našega morja. To je eden najtežjih pro-
blemov. Ampak če bo ves narod pomor-
sko orientiran bo naravna posledica, da
pristonimo tudi k reševanju tega vraša-
nja. Z močno mornarico bomo očuvali svo-
je morje in ga bomo lahko ponosni izro-
čini v nadaljnje čuvanje našim potomcem.

Pri mladini se je pričelo smotno delo
in so uspehi že zlati volikanski, zelo za-
veseljivi. Trinomna prihatna podmlad-
karji v vrste Jadranske straže. Dela se
pa tudi vse za mladino. Pošiljati jih je
treba na morje, držati jim predavanja. Vse
sredstva se stekajo v Mladinski fond Vi-

Kronika od sobote do ponedeljka

Ljubljana, 17. februarja.

Ze nekaj dni traja odjuga, ki nam je na prostrani ljubljanski pokrajini pobrala ves sneg in naneslo njega ustvarila neskončno brozgo. Različne sportne prireditve so morale biti odpovedane. Navzile temu pa so bili ljubljani razveseljeni ob tako krasni nedelji, kakršno letos izjemoma uživamo sredi februarja. Nebo se je povsem zjasnilo, ozračje je bilo nenavadno toplo, kakor da so ga ozreli sami prijazni vetrovi z Jadrana. Čeprav so bile vse ceste blatne, so se vendar gručo razpeliavale v prvih popoldanskih urah iz ljubljane kokor mravlj. Zlasti pa je bilo tudi na Gradu vse polno iz letnikov. A kolikor jih ni že v teku jutranjih ur odšlo na bližnje izletne postojanke, so se požurili popoldne, da je tako bilo vse do večera v okolici živahno, kakor ob kakšnem nočnem dnevu.

Ban dr. Puc častni član društva Barjanov

Dopoldne ob 10. je v mestni šoli na Barju zborovalo gospodarsko, kulturno in narodno društvo za Barje. Predsednik Jakob Vidmar je počastil spornil blagopojnega kralja Aleksandra in vzklilil novemu kralju Petru II., čemur so se vsi navzoči pridružili. Tajnik G. Zebal je navajal, da je društvo lepo napredovalo, podčrtal je nato zasluge bivšega župana in sedanjega bana dr. Dinka Puc in predlagal, da ga občni zbor izvoli za častnega člana. Predlog je bil z velikim navdušenjem sprejet; g. ban dr. Puc je prvi družinski častni član. Pri volitvah je bil izvoljen ves stari odbor s predsednikom Vidmarjem na čelu.

„Blodni ognji“

V soboto je bil v drami lep, zanimiv večer. Po daljšem preledku je prišlo na oder izvirno slovensko delo, dr. Iva Šorlija drama, »Blodni ognji«. Za krstno predstavo je bilo med obiskovalci prav živahno zanimanje, hiša je bila vkljub temu, da je šlo spričo solčnega vremena po Ljubljane iz mesta, polna. Prisoten je bil tudi avtor sam. Izglo, ki obravnava aktualen psihološki in socialen problem — dejanje se vrši v meščanskem miljeju prav dobesedno današnjih dni — je publika sprejela s toplim, hvalečnim aplavzom. Pisatelj je bil ponovno klican pred zastor. O predstavi bo »Jutro« prineslo še obširnejšo recenzijo.

Zbor gasilske župe ljubljanske

Ob 9. se je pričel v Mestnem domu občni zbor gasilske župe srez Ljubljana-mesto, na katerem je 31 delegatov zastopalo 13 gasilskih čet. Starešina Vrbine se je pijeletlo spominjal blagopojnega kralja Aleksandra kakor tudi bivšega načelnika Župana, kateremu spomin so navzoči primerno počastili. Tajnik, znani nacionalni in društveni delavec Boris Roš je podal obširen pregled delovanja vse organizacije, tako s tehničnega kakor administrativnega vidika. Župa šteje 546 izvršujočih, 1490 podpornih in 49 častnih članov. Kako požrtovalno delo vrše naši gasilci, pač najbolj nazorno pričajo naslednje številke: Lani je bilo v območju župe 37 malih požarov, 13 srednjih, trije večji. Štirje veliki, 1 katastrofalni in na pomoč so morali gasilci tudi ob priliki katastrofalnih poplav na Barju. Pri vseh požarih in reševalnih akcijah je sodelovalo 47 čet in 729 gasilcev. Štirje gasilci so bili pri reševanju lažje poškodovani. Škoda na zavarovanih objektih je znašala 1.279.000 Din, na zavarovanih 154.500 Din, rešili so pa gasilci pred uničenjem za najmanj 8 milijonov Din imetja. Največkrat se je pri ognjih vžgalo samo, več požarov je pa bilo zaradi kratkega stika, strele in drugih primerov, le v dveh primerih so ožegn zanečili nepravilni otroci. Župa razpolaga z 10 motornimi, šest štirikolesnimi in dvema dvokolesnima brizgalnima.

O stanju blagajne je poročal G. Pristovšek, voljav na ni bilo, ker se v smislu novega zakona o gasilskih vrše vsaka tri leta. Pri slučajnostih je bil stavljen umesten

predlog, naj se v bodoče opusti vsako smešanje in karikiranje gasilcev s strani javnosti kakor tudi v časopisju in na odrih, saj je gasilec vedno pripravljen bližnjemu prikočiti na pomoč in vedno stavlja svoje življenje na kocko. Zato je tudi nerazumljivo vedenje nekaterih ljudi, ki se celo iz gasilcev nardujejo.

Mnogo debate je povzročilo vprašanje razdelitve podpor glede na to, da so mnoge čete zelo pomanjkljivo opremljene in da nimajo vseh niti najpotrebnejšega orodja. Delegat Gostiša je predlagal, da se v smislu predloženega skupščine ustanovi odesk za zgradbo zadnjega doma, katerega podrobnejši načrti bodo šele izdelani. V tem

pogledu gre organizaciji na roko arhitekt Plečnik, ki je pripravljen sodelovati z navetli in načrti. Za delegata za skupščino zajednice, ki bo 17. marca, sta bila določena g. Vrbine z Barja in Černe iz Gornje Šiške.

V Ljubljani bo tudi ustanovljen župni tečaj, ki ga bodo vodili sami strokovnjaki. Tečaj bo obsegal vse panoge gasilstva v pogledu elektrotehnike, vodogradnje, administracije itd., a predavali bodo sami strokovnjaki. Naposled so razpravljali na obnem zboru še o gasilski razslavi na ljubljanskem veseleju od 1. do 12. junija. Bili so pozvani vsi delegati, naj že zdaj zbirajo primerno gradivo.

Avto se je prevrnil

Ljubljana, 17. febr.

Danes ponoči se je v St. Vidu nad Ljubljano pripetila težka avtomobilska nesreča, katere žrtev je postal 38letni prokurist Zalokarjeva tvornice na Viču g. Stanko Bizjak, brat znanega našega industrijskega in tovarnarja peciva, Viljema Bizjaka.

Okrog polnoči se je odpeljal Bizjak s svojo gospo na majhnem odprtem dvosedežnem avtomobilu »Opel« (last tovarnarja Zalokarja) proti Ljubljani. Na Trati, v bližini Žibertar, napravi cesta majhen ovinek, ki ga je menda Bizjak, ki je sam šofiral, kar rezal. Česta, ki se je čez dan otajala, je proti večeru zamrznila. Posledice so bile hude. Mali »Opel« je zdrknil po gladki cesti, Bizjak je izgubil oblast nad volanom in avtomobil se je z vso silo zaletel v travno cestno železnico. Zaradi sunka se je voz postavil na glavo, Bizjak in gospa pa sta obležala pod njim.

Slučajno je prav takrat ali pa morda nekaj minut kasneje pripeljal mimo zadnji tramvaj proti St. Vidu. Potniki

so opazili nesrečo in takoj stopili iz voza. Med prvimi je bil poštni uradnik g. Rozman, ki je potegnil Bizjakovo gospo izpod voza, njega samega pa ni mogel, ker ga je voz preveč pritisnil. Zato je naglo odhitel do bližnjega telefona, od koder je pozval reševalno postajo na pomoč. Med tem so pa že drugi potegnili Bizjaka izpod prevrženega avtomobila.

Bizjakova gospa je ostala pri nesreči skoraj popolnoma nepoškodovana, porazela se je samo nekaj po rokah, dočim so bile možne poškodbe zelo hude. Bruhal je kri, ki mu je tekla tudi iz ušes.

Ze čez nekaj minut so bili na kraju nesreče reševalci, ki so ga jedrno prepeljali v Slajmerjev sanatorij.

Dopoldne je bil Bizjak operiran. Zdravniki so ugotovili hud pretres možganov in tudi notranje poškodbe. Zvečer je bilo Bizjakovo stanje zelo resno.

Avtomobil sam je bil razbit na zadnjem koncu, dočim je ostal motor nepoškodovan. Vest o nesreči se je danes naglo raznesla po Ljubljani.

Slavje na Studencu

Ljubljana, 17. februarja.

V umobolnici na Studencu so imeli danes velik dan. Na ženskem oddelku zavoda, ki je s teritorialnimi spremembami po vojni postal zatočišče duševnega zdravlja potrebnih za veliko večje ozemlje kakor nekdanj in je bil zato vsa ta leta brez primere prenatrpan, so slovesno otvorili nov paviljon, ki spada po gradnji in po svoji terapevtski opremljeni brez dvoma med najlepše in najmodernejše zavode te vrste v Jugoslaviji.

V pritlični dvoranci novega poslopja, ki so jo pacienti sami lično okrasili z zelenjem in ki so v nji improvizirali tudi skromen oltarček za blagoslovitev, se je poleg domačih prebivalcev, bolnikov, strážajev, sester in zdravnikov, zbrala tudi odlična družba povabljenih gostov. Med njimi so bili knezskožof dr. Rožman, bivši minister za socialno politiko in narodno zdravje Pucelj, ki je s posojilom iz izseljenskega fonda gradnjo omogočil, načelnik oddelka za socialno politiko in narodno zdravje dr. Mayer, ki je obenem zastopal resornega ministra dr. Marušiča in bana dr. Puc, inšpektor dr. Avramovič, inšpektor tehničnega oddelka inž. Skaberne, nadsvetnik inž. Otahal in tehnik Stepančič, stavbeni podjetnik Saksida, ki je novo podjetje zgradil, župnik od Device Marije v Polju Müller, predsednik domače občine Jamšek in šolski upravitelj Trošt. Prisotni pa so bili seveda tudi vsi zdravniki in člani uprave obeh zavodov na Studencu in Poljskem nasipu, upravniki dr. Gerlovič, šefi oddelkov primariji dr. Kamin, prof. dr. Šerko in dr. Gosti, sekundarji dr. Kanoni, dr. Vondina in dr. Hribar ter ekonomka Vrinskele in Logar.

Svečanost je s kratko pozdravno besedo

in z iskreno zahvalo vsem, ki so pomagali najbednejšim izmed bednih ustvariti tako lepo, vsem zahtevano moderno higieno in terapijo ustrezajoče domovanje, otvoril upravniki dr. Gerlovič. V toplih besedah se je spominjal zlasti zaslug svojega prednika, primarija dr. Divjaka, ki je v izredni skrbi za napredek zavoda gradnjo novega oddelka zasnoval in neutrudno zbiral sredstva, da je zamislil v razmeroma takratnem času dobila tako krasno realizacijo. Kakor kažejo izkustva, mora vsaka država imeti na 1000 prebivalcev najmanj 2 postelji v umobolnici. Po tem računu bi morali imeti v dravski banovini prostora za približno 2000 bolnikov, v resnici pa ga je doslej v zavodih v Novem Celju, na Studencu in v Ljubljani samo za 1380. Nujno nam je potreben še zavod za duševno defektno mladino, predvsem pa podoben nov paviljon za moški oddelke na Studencu, kakor so ga zdaj dobile bolnice. Upajmo, je zaključil g. upravnik, da bomo v doglednem času dosegli še ta uspeh, če bomo znali vsi složno delati v prid domovini.

Zbor strážajev iz ljubljanske umobolnice, kateremu so se ubrano pridružili tudi domači bolniki in bolnice, je pod vodstvom organizista Baškoviča zapel državno himno, nato pa je knezskožof dr. Rožman v lepem, pomembnem nagovoru izrazil upanje in željo, da bo ljubezen, iz katere je rojena vsa skrb za najbolj nesrečne izmed ljudi, vladala tudi v tem novem domu in bo prinesla njega prebivalcem zdravje, srečo in blagoslov. Ob asistenci domačega župnika, hišnega kurata prof. Sedeja in kaplana Prešerna je knezskožof opravil molitve in blagoslov, pevec pa so svečanost spremljali z ubranim petjem. Po cerkvenem opravilu je načelnik dr. Mayer izrekel upravi zavoda čestitke ministra za narodno zdravje in bana, nato pa sta se vsem, ki so pomagali ustvariti novi dom, genljivo zahvalila zastopnika pacientov in pacientki. Po tej formalni otvoritvi so si gostje ogledali zgradbo, ki je v resnici v vsakem oziru lep, solčen, higiensko in humano urejen dom ter bo lahko služil za vzor vsem gradnjam podobnega namena v državi.

Čitate tedensko revijo ŽIVLJENJE IN SVET

ci, španski, italijanski in francoski priseljenci, največ pa je legionarjev. Menda je vsak drugi prebivalec Sidi-Bel-Abbesa legionar. Domačinov je malo. Težko si je misliti, kakšno bi bilo to mesto brez legionarjev.

Pred barom sedeva za mizo v palmov senco in naročiva steklenico močnega, rdečega vina domačega pridelka, ki niti ni predrag, sem od vojašnice pa se že oglašajo zvoki legionarske koračnice.

To je res vredno pogleda! Na čelu jezdi na pravih arabskih konjih oddelke spahijev. (>Spahis«, arabska konjenica v francoski službi.) Sami mrki, resni možje z golimi sabljami v rokah. Vsi nosijo rjave škornje, široke platnene hlače in prave arabske burnuse, le častnik spredaj je Francoz. Za njimi koraka kakih sto glav broječa godba v paradni uniformi. Hlače in jopiči sta iz tenkega blaga, »kaki« barve. Čez ledja so godbeniki prepasani s širokim temnodim pasom, čezenj pa nosijo še tenek usnat pas. Ogljavje kap je rdeče, okraji pa modri. Na ramenih nosijo zelene epolete s širokimi rdečimi šopi. Človek bi mislil, da korakajo sami generali! Za njimi jezdi zopet oddelke spahijev. Ob straneh spremlja godbo legionarji z gorečimi baklami v rokah.

Ko zavije sprevod v kako temno ulico, je slika res nepozabno lepa in veličastna. Z obeh strani ulice se bohotijo

Maribor preko nedelje

Maribor, 17. februarja.

Mariborski avtomobilisti

Organizirani v sekciji Avtokluba, so imeli dopoldne pri Orli svoj redni občni zbor. Zasluzni sekcijski predsednik veletrgovca Pinter so je najprej spomnil mučeniške smrti velikega kralja Udenitaja, nato pa pozdravil navzočega mestnega župana dr. Lipolda, bivšega narodnega poslanca Krejčija ter inž. Županiča. Potem je v preglednih obrih poročal v splošnem o sekcijem delovanju ter opozarjal na obupne cestne prilike. Tajniško poročilo je podal mariborji tajnik Sertič. Triptikov je bilo lani izdanih 217, šoferskih izkaznic 322. Članov je 177. Blagajnik dr. Marlin je poročal, da znaša prebitek 11.872 Din. Po podetvi razrešnice, ki jo je predlagal g. Pogačnik, je bila volitev treh članov nadzornega odbora in so bili izvoljeni Rozenberg, Šerbaum in dr. Gorisek. Nato je prišel v pretres proračun za 1935 v iznosu 75.960 Din dohodkov in 75.800 Din izdatkov. Pri slučajnostih je referiral mestni predsednik dr. Lipold o cestnih delih v preteklem letu. K besedi se je oglašil tudi bivši narodni poslanec Krejčič. Z obnege zboru sta bili poslani vdanostni brzojavki Nj. Vel. kraljici-materi in predsedniku Avtokluba Nj. Vis. kraljevemu namestniku knezu Pavlu, pozdravni brzojavki pa finančnemu ministru dr. Stojadinoviću in centrali.

Zbor okoliških gasilcev

V Gasilskem domu so se zbrali danes dopoldne zastopniki gasilskih čet srez Maribor-desni breg. Občni zbor je otvoril župni starešina nadučitelj J. Klemenčič. Po počastitvi spomina blagopojnega Viteškega kralja in pozdravu gasilskega zbora, imenoma ereškega načelnika M. Makarja in gradbenega nadsvetnika inž. Barana kot zastopnika mariborske mestne občine ter tehničnega župnega referenta Alfonza Keslerja je starešina podal izbrano poročilo o delovanju župe. Sledilo je tajniško in blagajniško poročilo, ki sta ga podala g. Falež in g. Pšenčnik. Župa šteje 31 gasilskih čet, v katerih je včlanjenih nad 600 aktivnih gasilcev. Kot delegata za skupščino zajednice sta bila izvoljena Alfonz Kesler in g. Pfeifer. Volitev letos ni bilo. Kot članarina se je določil po 1 dinar za vsakega člana. Pri predlogih župnega starešinstva in posameznih čet se je razvila živahna debata v zvezi z novim položajem, ki je nastal v gasilski organizaciji po izvršeni komasaciji občin. Tudi se je razpravljalo o zavarovanju gasilcev in poškodbenem fondu.

Dopoldne je bil pri Orli občni zbor gasilske župe za srez Maribor-levi breg. Otvoril ga je župni starešina g. Srečko Krajnc, ki je po počastitvi mrtvega kralja podal obširno poročilo o delovanju župe, ki je med najboljimi v državi. V glavnem so se obravnavala leta prečeka gasilska vprašanja kakor na dopoldanskem občnem zboru v Gasilskem domu. Prisostvoval je tudi sreški načelnik dr. Senekovič.

V kazini so zborovali strelci

Dopoldne je bil v Kazini redni občni zbor mariborskega strelskega okrožja. Od 50 družin je bilo zastopanih 45. Polkovnik B. Putnikovič se je v toplih patrotičnih izjavah spomnil tragične smrti kralja. Sledili sta poročila tajnika g. Stergerja in blagajnika ravatelja Boltavčerja. Okrožje šteje lepo številno 1300 članov. V preteklem letu je bilo na raznih strelskih vajah in tekmah izstreljenih preko 14.000 nabojev. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen za predsednika neumorno delavni in priljubljeni polkovnik B. Putnikovič. V odboru so: dr. Miho Vauhnik, podpredsednik; podpolkovnik M. Radovanovič, drugi podpredsednik; S. M. Varšek, tajnik; Rajko Boltavžer, blagajnik, itd. Pri slučajnostih se je sprožilo vprašanje odnošajev med strelskimi družinami in strelskimi sokolskimi odseki.

Pri boleznih ledvic, seči, mehurja in danke, omili naravna »Franz Josefovsk grenčila« tudi silne težkoče pri potrebi v zelo kratkem času. Spričevala iz bolnišnične potrjujejo, da je »Franz Josefovsk voda«, ker olajša potrebo bolečin, zelo priporočljiva za redno uporabo za staro in mlado. »Franz Josefovsk grenčila« se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Bilanca nacionalnega dela na Pobrežju

Sinoči je bilo pri Renčlju zborovanje pobreske Narodne odbrane. Predsednik Požar se je spomnil kralja Udenitaja in generala Maistra. Nato so bila poročila. Tajnik Vesjak je poročal, da šteje društvo 54 članov. Novi odbor vodi Požar, predsednik. Občnemu zboru je prisostvoval tudi predsednik občnega odbora dr. Jančič. Dr. Lašič je pozdravil občni zbor v imenu CMD ter izrazil pobreski NO toplo priznanje.

Draga krokarija

Posestnik Janez je prišel v Maribor in v neki gostilni naletel na zalo Misko. Krokala sta in ko se je Janez zjutraj zbudil, je opazil, da so izginili vsi metulji, ki jih je imel pri sebi. Šel je na policijo in za devno prijavil uradniku. Istočasno mu je razodel, da mu je lansko leto, ko je bil tudi z Misko skupaj, izginilo 10 jurjev. Glede dveh jurjev je stvar postala jasna, glede ostalih osem jurjev pa Miska ni hotela ničesar priznati. Misko so danes izročili sodišču.

Z razparanim trebuhom je izdihnil

Vsa okolica Pragerskega stoji pod težkim vtisom uboja, katerega žrtev je postal hlapec Stefan Zumer. Ozadje je zelo zanimivo. Pred dnevi je posestnik Ivan Fingušt iz Zgornje Gorice pri Račjem prijavil orožnikom, da so trije posestniški sinovi, in sicer 25letni Stefan Zumer, 23letni Stanko Zumer in 28letni Ladovik P. vionili v njegovo stanovanje, mu odnesli iz zaprte omare 500 dinarjev, 10 klobas in steklenico žganja. Potem so se Fingušta prepteli. Fingušt pravi, da so ga premilili s palicami, dočim so ostali trije orožnikom izpovedali, da so ga samo z rokami. Tudi je Fingušt izpovedal, da mu je Stefan Zumer ukradel iz omare samokres. V ozadju je staro sovraštvo. Točni podatki sicer niso znani. Danes ponoči je Stefan Zumer z razparanim trebuhom po spopadu s Finguštom obležal na mestu in izkrmavel. Na mesto uboja so bili poklicani tudi mariborski reševalci, ki so našli Zumerja Stefana mrtvega. Orožniki so storila Fingušta zaprili in odgnali. Fingušt se izgovarja s silobranom, češ, da ga je Zumer napadel.

Objave

Novosadska vremenska napoved za danes: Prelečno oblačno, mestoma dež.

Novi grobovi. Po daljši bolezni je v nedeljo ob 5. zjutraj umrla v častiljivi starosti 84 let gospa Marija Garavosa, rojena Mesoevčič, tašča g. Ivana Jakliča, železniškega uradnika v poklju. Pogreb pokojne gospe bo danes ob 16. h mrtvašnice zavetišča Sv. Jožefa, Vidovdenska cesta 9 na pokopališču k Sv. Križu. — Blag ji spomin, žalostim naše iskreno sožalje!

Ljudska univerza v Ljubljani. Drevo ob 20. bo predeval v dvorani Delavske zbornice g. univ. prof. dr. Hadži Jovan o naših jezerih in njih živalstvu. Predavanje bodo spremljale akioptične slike. Vstop je prost.

Prihodni intimni koncert Glasbene Matice je posvečen spominu slavnega Händla. Vrhil se bo v petek 22. t. m. ob 20. uri v Hubadovi pevski dvorani. Izvalala se bodo izključno le njegove dele za klavir, orgle, sopran-solo s spremljevanjem raznih instrumentov itd. Ne večer že danes opozarjamo.

II. javna produkcija gojenec dr. Ksenavatorija bo v sredo, 20. t. m. ob 1/7 uri zvečer v Filharmonični dvorani. Na sporedu so dela skladateljev: Adamič, Santel, Chopin, Kalinikov, Schubert, Schumann, Sitt, Pomer in Weber. Na II. javno produkcijo vabimo vse prijatelje glasbe.

Večer klasičnih koncertov za violončelo in komorni orkester bo drvi ob 20. v Filharmonični dvorani. Večer priredi Glasbena Matica, sponed pa izvajajo celosolist Bogomir Leskovic, Orkestralno društvo GM in gojenci državnega konservatorija, združeni v komorni orkester, ki šteje 46 članov, vsi pod vodstvom dirigenta L. M. Škerjanc. Izvajali bodo Tartinijev koncert v d-duru, Bocherinijev koncert v b-duru, Haydnov koncert v d-duru. To je prvi slučaj, da se v Ljubljani na enem večeru izvajajo tri tako pomembne skladbe za celo in komorni orkester. Opozarjamo, da se koncert ne prenaša po radiu, zato vsi v Filharmonično dvorani! Sedeži od 10 do 30 Din v Matični knjižarni.

Slab duh iz ust

Iz vsakemu zoprni, očrneli zobje pokvarijo najlepši obraz. Obe ti dve lepotni napaki se odpravita že z enkratnim čiščenjem s prijetno osvežujočo in okusno Chlorodont zobno pasto. Chlorodont da zobem bleščet lesk slovne kot, ne da bi pokvaril zobno sklenino. Tuba Din. 8.- Jugoslovanski proizvod.

Jože Savili:

Baklada v tujski legiji

Pravkar se je spustilo sonce za obzorje. Od Orana sem pihljal skromen vetrič. Čeprav veje z morja, ne more nič kaj ohladiti ozračja. Iz zidovja, iz zemlje, od povsod puhti vročina, ki se je nabrala čez dan. Dan za dnem neusmiljeno žge sonce in je čudno, kako sploh more kaj zrasti.

Na dvorišču pred vojašnico opazujem trop ljudi iz tujske legije. Mlad Nemec se igra sredi dvorišča s psičkom, ki mu ga je zapustil tovariš, ko je moral v Indo-Kino, kamor živalce ni smel vzeti seboj. Kuža je imenitno dresiran in nam je čisto vsem v zabavo. Na stopnicah pred kuhinjo sedi večja gruča in kramlja o vsem mogočem in skoro v vseh evropskih jezikih, vendar prevladuje nemščina. Nemcev je namreč največ tukaj. V vsakem transportu, ki pride sem iz Marseillea, jih je več ko pol. Bilo jih je vedno dovolj, a zadnji čas jih prihaja, brččas zaradi novega režima v Nemčiji, izredno mnogo. Kljub svoji številnosti pa ne vživajo bogve kakšnega zaupanja pri Francozih.

V kantini si naročim liter piva, ki je res poceni, toda slabo. Vina ali žganja v kantini ni, pač pa nam je vsak večer dovoljen izhod v mesto, kjer dobimo lahko vse, česar si poželj srce. Fantje

so precej v rožicah in vsak v svojem jeziku na vse pretege pojo. Piva popijejo to neverjetne količine. Večina legionarjev vso plačo zapije. Legijonarski rok traja pet let in mnogo jih je, ki ves ta čas, v kolikor jih ne ovira služba, samo pijejo in hkratu preklinjajo dan, ko so vstopili v legijo. Kakor pa odslužijo in odidejo kamorkoli, ne znajo več živeti. Čez nekaj mesecev se vrnejo in začno iznova staro pesem.

Iz kantine zavijem v čitalnico, kjer so nam na razpolago časniki, knjige in revije v vseh jezikih, le slovenskega ni nič. Beograjsko »Pravdo« dobivamo vsak dan, dasi Srbov ni tu nič več nego Slovencev. V čitalnici vladata red in tišina. Nekateri čitajo, drugi pišejo. Bogeve kam daleč in v kateri del sveta po hiti pismo. Morda je polno hrenopenja po ženi, sestrji materi, no domovini — ? »Kakor nalašč! Pravkar sem še hotel iti pote.« stopi k meni znanec, Slovenec, ki je že delj časa tu.

»Kaj pa imaš tako važnega?« »Nocoj priredi legija bakljado po mestu. Te bo zanimalo, boš videl! Kar hitro v paradno uniformo!«

Kmalu sva v mestu. Kakor je čez dan zaradi vročine kakor izumrlo, tako so sedaj ulice polne ljudstva. Črnci, Arab-

nizke, košate palme in sklanjajo široke liste malone do glav mimoidočih. Rdeča svetloba bakelj se odbija od glasbil, golih sabelj in temnopoltih arabskih obrazov. Tajinstveno krasen prizor, ki ga nikdar ne pozabim.

Za legionarji dere vse, kar je dvo-nožnega v mestu, od Arabčeka, ki ga tetovirana Arabka nosi v naročju, do moderne Evropke, ki jo pod pazduho vodi gizdav sergeant.

»So take bakljade tod pogoste?« vprašam tovariša.

»Zdaj jih zaradi smrti nekega vojaškega dostojanstvenika že dolgo ni bilo, odslej pa pridejo spet vsako soboto na vrsto.«

»Kam pa prav za prav gre vsa ta parada?«

»Pred železniško postajo. Vsaka mestna četra namreč obhaja tu na toliko in toliko časa nekako slavlje, podobno našemu prošenju. Danes je na vrsti ta četrt. Tam bo ljudska veselica v improviziranem »Luna-parku«. Najlepša prilika, da si ogledaš Arabce pri plesu.«

So že pred postajo. Precejšen trg je to, poln paviljonov za zabavljanje. Ves je okrašen s papirnati zastavicami in živobarvnimi lampijončki. Godba se razmoredi sredi trga in nekaikrat zaigra. Pod taktirko »caporala«, ki je videti še zelo mlad, res prekrasno igrajo. Ves diradaj obstane in strmi v glasbe-

nike. Godbeniki igrajo v skupinah, ki se menjajo. Ko pride posamezna na vrsto, dvigne rogove v zrak in v krogu zakrili z njimi, nakar šele začne igrati. Isto ponovi, ko odigra. Ta spretna uvežbanost je vprav očarljiva.

Najbolj me je zanimal ples, ki si ga pa, žal, nisem mogel ogledati. Preden je prišel na vrsto, je bilo mojega dovoljenja za izhod konec in sem moral nazaj v vojašnico. Pri prestopkih proti disciplini namreč ne poznamo v legiji nobene šale.

Stranske ulice, po katerih se vracam, so skrivnostno tihe in lepe. Mesec se dviga nad mestom in siplje skromno in blago svetlobo po hišah in vrtovih. V brezvetrju molče palme. Niti list se ne zgane. Mrki, pošastni liki palm se vrste kakor bi se čudili:

»Po kaj si prišel sem? Čemu si se vdinjal tuji vojaški sili?«

Kaj me je prignalo sem, veš neme palme? Oj, vse, ki prihajajo semkaj, prižene isto nemirno srce, iščeče vedno novih doživetij. Dela človek v krogu znancev, dela in se veseli mirnega življenja. Vse mu je po volji, le v dnu srca se zgane nemir. Zgane se in počasi dviga in narašča, narašča... In kar na lepem se človeku zazdi, da niti dne ne more več ostati v istem kraju. Preden potlej spet vzide sonce, je že daleč na tujem in duša mu radostno »iska« ko gre novim doživetjem naproti.

Dogodki po širnem svetu

Abesinski vojni minister

v krogu častnikov abesinske vojske

Sneg na črni celini

V Visokem Atlasu v Afriki je pokrila zemljo v zadnjih dneh debela plast snega. Bela odeja je tako znatna, da so zaradi nje morali ustaviti avtomobilski promet

Kraljica drsalnega sporta na Dunaju

Poleg avstrijskega kneza Starhemberga stoji Sonja Henie, zmagovalka na mednarodnih tekmah v drsalnem sportu na Dunaju, zraven nje pa druge sotekmovke, ki niso zmagale proti nji.

Elin-Pelin:

Učiteljeva duša

Prebivalci vasi Krivo-Školo so že zdavnaj vedeli, da je njihov učitelj bolan in da jih bo nekega dne nenadoma zapustil. Trpel je za neko neznano boleznijo. Lice mu je postajalo dan za dnem mračnejše, telo se je sušilo, oči pa so mu gorele in postajale vedno bolj svetle, nekako strašno svetle. V prsih ga je neusmiljeno dušil kašelj, ki je postajal vedno hujši, da se mož ni mogel popolnoma odkasljati. Vaščani so gledali, kako se je učitelj vračal zvečer iz šole utrujen, slaboten in kako se je vsakih deset korakov ustavil in dolgo kašljal.

— Lepo si pripravljaj deske, — so govorili, — ki mu jih bomo kmalu morali zbiti.

Pusta šola mu je vzela življenje. Ta svinjak ga je uničil.

Šola je bila zares nizka, ozka, brez lesenega poda, z ozkimi okni, z umazanimi sobami, do vrat polna otrok. V njej je delal učitelj in njegove slabe prsi so obenem z zrakom, ki ga je ustvaril Bog, da osvaja kri, pobirala prah in umazanost, v katerih živijo kmečke bolezni.

Nekega lenega dne, ko je končal učiteljevo delo v šoli, se je vrnil domov, se vlegel in umrl. Delo je bilo srečno končano. Vse je minljivo.

Duša je zapustila ubogega trpina — učitelja, šla iz neznanega, suhega telesa, se vsedla k vratom in pričakovala poslanece, da bi jo peljali na njeno zasluženo mesto — v nebesa ali v pekel.

Duša čaka, čaka, ali nihče ne pride. — Kaj neki to pomeni? — se misli. — Ali me bodo na svetu pustili, da bi strašila ljudi ka-or kak duh?... Hvala! Jaz se znam tudi vrniti!

Pogledala je suho telo, ki je pred kratkim še živelo, in je spoznala, da bi bila preveč nesrečna, če bi se vrnila. Da bi začela spet tavati od vasi do vasi, hoditi k upnikom, k županom, po blatu, v mrazu!...

Tako se je duša začela vznemirjati. Kakšna krivica! Da me pustijo tukaj vohati neprijetni duh tega suhega telesa, ki se je tako neumno zleknilo tu in ki me je leta in leta vleklo s seboj in me hranilo samo z upanji in ideali... Sita sem že tega... Drugega sveta sem pričakovala, na drug svet hočem oditi. Rada bi videla, kako tam živijo... Ali pa bom morala pošiljati dopise v liste. Duša se je tresla od mraza in jeze.

Bila je zima. Suh, zmrzel sneg je pokrival vse. Gosta, temna megla je kakor plašč ležala na poljih in travnikih. Drevje je bilo pokrito z ivjem. Žive duše ni bilo videti na poti.

Todre glej, nekje daleč v megli sta se prikazala dva potnika. Tekla sta. Tako sta hitela drug za drugim, da se je dvi-

Osel — simbol zakona

Že sredi 19. stoletja je vladala na otoku Sardiniji prav čudna ženitovanjska šega. Zlasti v notranjosti otoka so se na moč oklepali običaja, da so po svatbi spremljali novoporočenca v svečani povorci v njuno novo bivališče. Za povorko pa je stopal osel, okrašen s svilnenimi trakovi in mirtami. Osla so namreč smatrali kot simbol zakona, ampak samo zaradi njegove pohlevnosti.

Koliko škode povzroči tajfun

Listi so sicer poročali o tajfunu, ki je lani 21. septembra opustošil Japonsko, malo pa je znano, kolika je prav za prav škoda, ki jo je naredil. O tem je bilo nedavno izdano državno statistično poročilo. Tajfun je zahteval preko 3000 človeških žrtev, iz večine šolskih otrok. 14.000 ljudi je bilo ranjenih, 11.000 eksistenc uničenih. Nenadna visoka plima je odnesla 3000 hiš; 35.000 hiš je bilo uničenih, 44.000 močno poškodovanih in 34.000 hiš preplavljenih. Uničenih je bilo 13.000 čolnov, bark in ladij in 24.0000 mostov in mostičev močno poškodovanih. Ceste so bile poškodovane na 13.000 mestih, nasipi pa na 52.000. Preplavljenih je bilo več kot 90.000 kmetij in več sto tovarn je bilo bolj ali manj poškodovanih.

Bodičast človek

Vprav neizčrpna je narava v proizvajanju nenavadnih, malone čudežnih bitij. Eno takih je brez dvoma bil bodičasti človek, o katerem sporoča sloviti švicarski zdravnik in naravoslovec Haller. Bodičasti človek se je rodil leta 1710. na Angliškem.

Njegovi starši so bili povsem naravni. Pri njegovem rojstvu niso bili opazili nič posebnega na njem. Toda že čez nekaj tednov so se na njegovem telesu pojavile bodice, zoper katere ni pomagalo nobeno takrat znano medicinsko sredstvo. Tako so neovirano rasle in ko so dorasle, so bile debele kakor vrvice, bile so precej dolge, deloma temno rjave, deloma rdečkasto črne, trde in prožne, votle in nekoliko prosojne proti svetlobi. Bile so tudi gibljive; navadno so ležale in se držale lepo ob telesu, včasih pa so se tudi ježile. Samo na glavi jih ni bilo in po obrazu, na katerem je pozneje zrasla močna brada, in tudi ne na dlani, na koncih prstov in stopalu. Posebno čudno je bilo, da je ta človek vsako jesen bodice izgubil in dobil nove. V starosti 20 let je imel kože in takrat so bodice izmenada izginile. Ko pa je zopet okrevljal, so mu bodice iznova zrasle. Možak je živel 45 let.

Umor krvnika v Barceloni

Te dni je popoldne v nekem barcelonskem baru neznanec potegnil revolver in nameril cev proti gostu, ki je ravno srebral kavo. Gost je podlegel ranam. Naknadno se je ugotovilo, da je žrtev krvnik, ki so ga anarhisti imeli na piki odkar je na ukaz vlade usmrtil anarhista Arando. Krvnik je plačal to eksekucijo z lastnim življenjem.

Napoleonova postelja ni za Flandina

V palači francoskih ministrskih predsednikov imajo posteljo, na kateri je ležal že Napoleon I. in v kateri je ležal z občutki velikih moči že marsikakšen vodilni francoski državnik. Toda za sedanjega ministrskega predsednika je ta postelja odločno premajhna in so mu morali preiskrbiti drugo. Čudno ni, kajti Napoleon je meril v višino komaj 5 čevljev 2 palca, Flandin pa 6 čevljev in 4 palce.

Drama „Letečega hotela“

Holandska vlada še do danes ni izdala službenega komunikeja o katastrofi, ki se je nedavno primerila na zračni progri Amsterdam - Surabaya. Letalo tipa, ki se je z velikim uspehom udeležilo velike zračne tekme London - Melbourne se je na povratku iz Holandske Indije zrušilo na zemljo. Pri tem se je ubilo deset oseb.

O vzroku katastrofe krožijo zdaj razne verzije. Dočim zatrjujejo nekateri, da je nastala nesreča zaradi tega, ker je strela udarila v aeroplan, pravijo drugi, da je povzročil katastrofo hud orkan. Tretji pa pripovedujejo, da ni res prvo ne drugo. V letalu se je baje sprla posadka. Pri tem so pilota Beckmanna ustrelili s samokresom. Neki potnik je nato skušal vzeti krnilo v svoje roke in leteti proti Kairi, a ni dosegel cilja, ker je letalo že prej tresčilo na zemljo.

gal okrog njiju pršič.

— Glej, — je rekla duša in se prestrašila. — Ali ne prihaja šolski nadzornik? To je lepo! Danes je delavnik. Toda, ko bo obiskal šolo, jo bo našel prazno! Kje je učitelj? — Umrl je. Kako to, da je umrl brez dovoljenja? In glej, zmerjanja, kazni... upokožitev... Toda, zdaj je že vseeno...

Duša si še ni bila opomogla od strahu, ko sta potnika že prispela. To sta bila angel in hudič. Komaj sta dihalo od utrujenosti.

Duša je zgubanjčila čelo in ni hotela podati roko.

— Oprosti, dragi prijatelj, — se je obrnil hudič proti njej nepriljudno in prijateljsko. — Zakasnila sva se in te pustila zmrzovati... Angel je tega kriv. Duše učiteljev, pravi, so navajene trpeti. Sem in tja so nekateri nepotrpežljivci; višji uradniki saj ve, zamerijo, če jim ne ustreže takoj. Pospravimo najprej te, pravi. Dobro, pravim, zakaj pa ne?... In kako me je vlekel!

Hudič se je začel smejeti na ves glas in si drgniti premrzle roke.

To je bilo duši všeč.

— Glej, kako simpatičen gospod je hudič, — si je pomislila duša, — pa ga slikajo repatega, rogatega in ne vem še kakšnega! To ti je veseljak! — Prijatelj, jaz bi se rada seznanila s teboj!

— Saj midva se že poznavata, — je rekel hudič, — stisnil roko in se začel od-

Iz akvaristove torbe

O morskih globinah in drugo

Ni še dolgo tega, ko so bili mnogi prirodoslovci prepričani, da ni v globinah morja, v večni temi, v mrzli vodi, a zlasti zaradi ogromnega pritiska, nobenega življenja. Tudi o morskih strujah so še v polovici 19. veka mislili, da ne prodro v globočine. Zanimivo je, da je tako mnenje pospešilo izvršitev namere za polaganje telegrafskega kabla med Irsko in Neufundlandijo, češ, če ni nevarnih struj, ki bi kabel raztrgale in če ni živali, ki bi kabel razjedale, ni nobene nevarnosti v globinah, ki na gori omenjeni črti niso nikjer presežale 4000 metrov. Ker je govor nanesel baš na kabel, si pokličimo v spomin dejstvo, da so poskusili že leta 1857. položiti kabel med Evropo in Ameriko. Ker se jim je pa pri polaganju raztrgal, so ponovili poskus leta 1858. Posrečilo se je, kabel je pa žal dejstvoval samo okoli 3 mesece, potem je pa odpovedal. Drugi kabel so položili l. 1865, a tudi topot se je strgal. Leta 1866. je bil položen tretji kabel in tudi drugi, ki se je predhodnjega leta strgal, je bil dvignjen in spojen, novi svet je bil zvezan z dvema kabloma s starim.

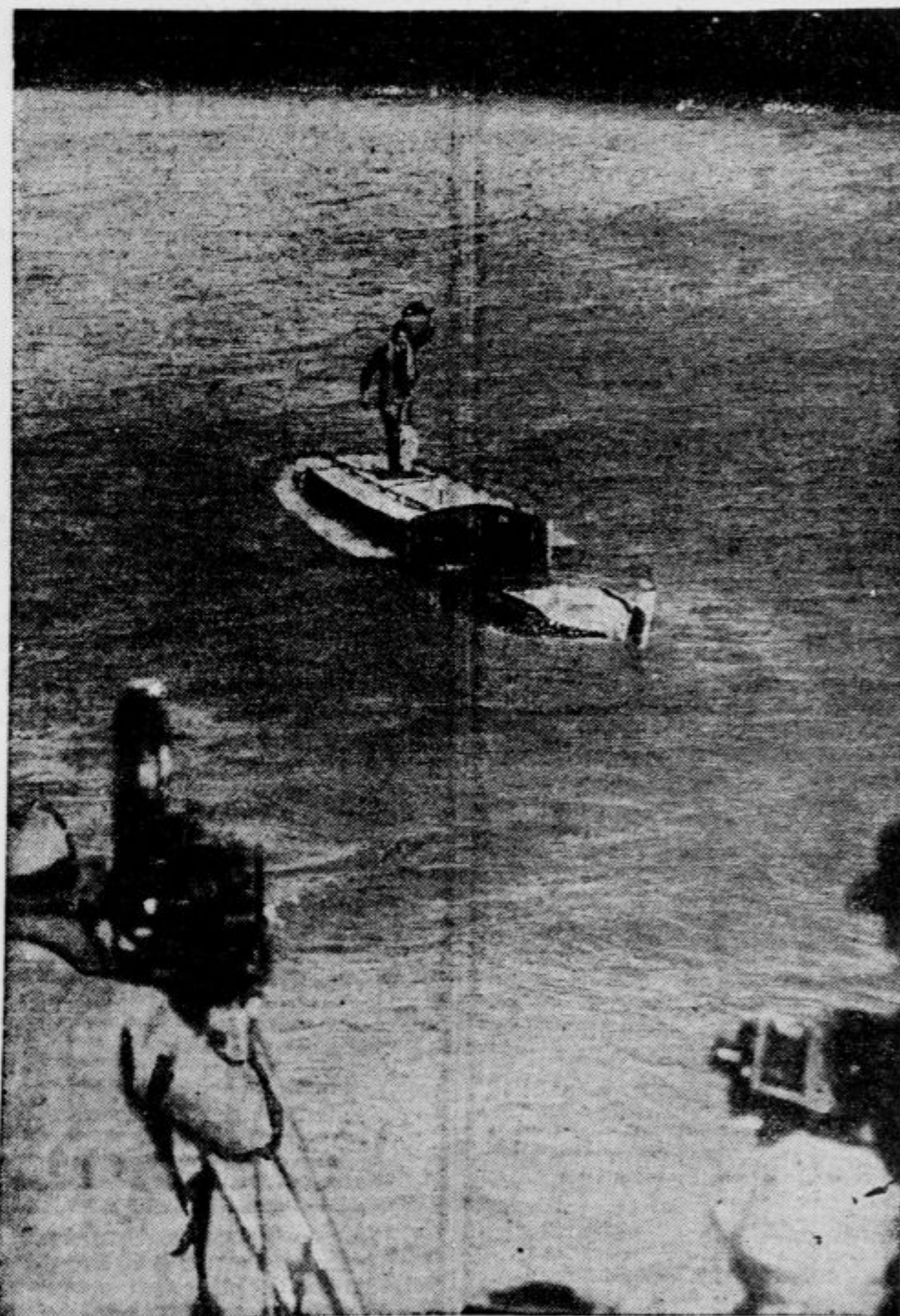
V dobi merjenja globlin, izvršenega deloma zaradi polaganja kabla, je neki prirodoslovec, sicer uvažen znanstvenik, preiskoval vzorce morskega dna in storil pri tem glede neke ugotovitve precejšnjo pogreško. Ze davno je bilo znanstvenikom jasno, da se je pojavilo življenje najprej v vodah in ne prestanto po onem tvorivu, ki je položilo temelj vsemu življenju, torej po pratorivu. In res so mreže privlekle iz globlin neko belkasto blato (lupinice prazivali tako zvanih foraminifer), v katerem so se pokazale sluzaste kepice, ki jih je gori omenjeni prirodoslovec smatral za organizme najnižje vrste in jih krstil na ime Bathybius. Neke poznejša ekspedicija, ki je imela seboj tudi kemičarje, je pa ugotovila, da je bathybius le navaden kalič, ki nastane pri dotiku omenjenega blata z alkoholom. Bathybius je tedaj umrl za večne čase. Če hočemo najti organizem, ki so ga v polovici 19. veka iskali, gremo k presnim vodom. Na dnu v blatu najdemo sluzaste kepice, ki jih imenujemo menjačice (amoeba proteus). Ta prazivalica sestoji iz sluzastega pratoriva

in iz jedra in lovi hrano na svojevrsen način. Cim se dotakne kaka alga dolnjega roba ali noge, začne pratorivo (protoplazma) na dotičnem mestu obkoljevati ali obli-vati algo. Te podaljške pratoriva imenujemo panožice. Če se alge ali pa kake prav majhne živalice dotaknejo noge na več mestih, se pojavijo panožice, seve na več mestih. Menjačica absorbira hranilne snovi, neporabljive pa izloča. Razmnožuje se z delitvijo na enaka ali ne enaka dva kosa, pri čemer se razkolje tudi jedro.

Slišali smo malo prej, da so svojočasno mislili, da ni življenja v globinah, vendar so temeljite preiskave dognale, da je tako mnenje pogrešno, kajti raznovrstne ribe in druge živalice doživljajo mreže iz globočin. Navajene na oeromni pritisk poginejo na gladini žal zelo naglo. Ribam n. pr. stopi drobčevje iz ust, ker se pritisk za več sto atmosfer zmanjša. Znanstveniki tedanje dobe so bili mnenja, da bodo vlovili živali prejšnjih zemeljskih dob, prepričani, da so globine najprikladnejša učišča za take živali. Nu — ribe, raki, črvi i. dr. so bližji sorodniki višje živčih bitij, samo da so se prilagodile po obliki in organizmu življenju v globokih prepadih morja. Ribe izžarevajo svetlobo ali pa imajo tipalke. Pri nekaterih vrstah se polasčajo samice samcev za vedno, kar olajša razmnožitev. Živali, ki lezejo po dnu morskih globlin, kjer so ogromne količine rahlega globokega blata, imajo sila dolge noge, sicer bi jim trup utonil v blatu.

Dasi so znanstveniki 19. in 20. veka odkrili še marsikatero skrivnost morskih globlin, je vendar še ostalo dovolj tudi za znanstvenike prihodnjih tisočletij, zlasti ker so naprave za lovljenje kakor jih uporabljajo danes majhne, a površina dna je tako neskončno velika. Sicer je pa damos usmerjeno zanimanje pretežno na stratosfero, dočim so poizkusi za prdiranje z ustrezajočimi napravami v morske globočine zelo redki. O ekspedicijah, ki so kakor n. pr. koncem 19. veka po več let krmarile po morjih ter lovile in proučevale batyfauno, se žal dandanes ničesar ne sliši. So pa pionirji, ki so tvegajoč svoje življenje v oklopnih balonih prodrli že 700 metrov globoko, a tehnika bodočnosti jim bo prej ali slej omogočila potopiti se v one jame in doline, ki so 8000 do 9000 metrov izpod gladine.

Ladja, ki ne utone

Francoz Julien Guillaume je skonstruiral napravo, ki dela čolne in ladje nepotopljive. Izumitelja vidimo na sliki med poskusi na pariški Saini

KUPUJTE DOMAČE BLAGO!!!

vsega srca smejati.

— Rada bi malo pokadila! — je rekla duša. — Ali imate kaj tobaka?

— Izvoli, — ji je rekel hudič in ji ponudil cigareto. — Malenkost, toda vseeno nudi človeku užitek, ali ne?...

In začel se je znova veselo in brezskrbno smejati.

— Fantič, ne laži se! — je rekel ukazajoče angel, ki je stal ob strani zamisljen, tih in s stisnjenimi perutnicami. Glas mu je bil strog, obraz pa je imel ukazujoč izraz, kakor da je kakšen uradnik iz ministrstva.

— Bodi vljudnejši, gospod Angel, — je rekla duša, — jaz nisem fant, ampak že odrasel mož, kakor vidiš!

— Glej, — je rekel hudič, ko je pokazal na angela, — taki so angeli... Prav nič nimajo samostojnosti, pa govorijo ukazujoče. Ponašajo se s tem, da so božji služabniki... So služabniki in prav nič več. Mi hudiči pa smo nekaj drugega. Mi smo svobodni... v tem je naša moč.

Te besede so bile duši všeč.

— Zelo mi ugajaš, gospod Hudič! — je rekla.

— In tako, prijateljica, pojdiva! — ji je rekel hudič. — Usedi se na moje perutnice!

— Ne! — je nasprotoval angel. — S to dušo je stvar dvomljiva. Moramo pregledati račune. Veliko je trpela! Morda se bo pokazalo, da je pravična.

— Da, veliko sem stradala, — je re-

kla duša.

— Vem, da si stradala, — je rekel hudič. — Ljudje ste sploh zelo neumni. Vedno se radi ponašate s svojim trpljenjem... Pohvali se mi s kakšno drugo stvarjo; kar si si usvojil, kar si premagal, kar si si pridobil z močjo, s svojo močno voljo. A vi? — »Da, jaz sem veliko stradala, veliko sem trpela!...

Angeli imajo vedno samo račune. Človek umira, da bi se rešil računov, toda oni spet: računi...

— Vsaj tu naj nas pustijo pri miru in nas rešijo teh računov, — je rekla duša, ki so ji bile hudičeve besede všeč in ga vzhičena pogledovala.

Angel je odprl zapisnik, dolgo je gledal vanj in začel žvižgaje govoriti kakor kakšna vaška učiteljica.

— Ti, učitelj, si pravičen in jaz ti ukazujem, da mi slediš v nebesa!

— Ukazuješ mi, kajne! — je rekla duša ironično. Ta ukazujem ti, kaže tvojo policijsko dušo. — Take duše jaz zelo sovražim!

— Ti si za nebesa, pravičnik, in moriš iti!

— Kaj le imate v vaših nebesih, da ljudi varate! — je rekel hudič.

— Vse, kar hočeš! V rekah teče med in maslo; povsod je jasno, svetlo, čisto. Tam vsak vse ve in nič ni človeškemu razumu skrivnega.

— Glej ga, učitelj, njega, s čim se mi

Sportna nedelja

Prvenstvo JZSS v umetnem drsanju

Prvaki za 1935 so: Emanuel Thuma — Ilirija, Gizela Kadrna — ZKD in Kurt Bühl — Rapid

Ljubljana, 17. februarja. Namesto razpisanih velikih tekem z mednarodno udeležbo, ki jih je preprečilo toplo vreme zadnjih dni, so se danes zjutraj na drsalnici SK Ilirije izvršile tekme za drž. prvenstvo v umetnem drsanju v ožjem krogu, le ob udeležbi domačih tekmecev. Južno vreme in komaj pomrzne ne ceste niso kazale, da se bo tekmovalje moglo izvesti. Zato ni bilo na drsalnici niti kompletne sodniške zbor niti publike, pa med tekmovalcem se je vsaj slednje nabralo nekaj več. Tekmovalci in sodniki so ob 7. pregledali led — ki je bil mestoma sicer pokrit s tanko plastjo vode, ki ponosi ni zamrznila — sicer pa je bil dovolj gladek in trd. Soglasno so se izrekli za to, da se tekmovalje izvede, in sicer — ker načelnik drsalnega tehn. oddelka JZSS in sodnik g. inž. Bloudeka še ni bilo na mestu — pod vodstvom samo dvojice saveznih sodnikov gg. Betetta in Wissia. Na to odločitev je mnogo vplivala okolnost, da so bili na startu trije zunanji tekmovalci: ga. Kadrna iz Zagreba ter v juniorski skupini Bühl in Presinger iz Maribora odn. Celja, še več pa mišljenje, da je bila današnja nedelja najbrže zadnja prilika za izvedbo letošnjega drsalnega prvenstva. Med konkurenco se je pokazalo da led nikakor ni bil preslab in je dopuščal popolnoma pravilno izvajanje tekmovalnega programa. Šele okrog 10. pri prostem drsanju, so se drsalci kretali nekoliko težje. Tekmovalje je s tehničnega vidika poteklo popolnoma v redu in v kolektivnem sportnem soglasju vseh neposrednih akterjev, kar je treba izrečno omeniti

glede na posebne okolnosti, pod katerimi se je vršilo.

Veliko presenečenje dneva je, da smo dobili v Emanuelu Thumi novega državnega prvaka v umetnem drsanju. To presenečenje se je sicer že parkrat pričakovalo, pa ko je doseženi prvak Polo Schwab preteklo nedeljo zopet dokazal svojo odlično premoč in obveznost in prostem drsanju, je pač malokdo računal s tem, da bi današnje tekmovalje moglo prinesiti novega prvaka.

Podčrtati moramo takoj, da je Thumov uspeh popolnoma zaslužen. Predvsem je absolutni danes svoj najboljši spored obveznih likov. Zdelo se je, da mu led ne dela niti najmanj preglavic in zaostal je v tem delu tekmovalja le za 6,3 točke za Schwabom, ki je drsal dovršeno kakor običajno. Temu relativnemu uspehu se je pridružil absoluten v prostem drsanju. Izvajal je svoj spored prostega drsanja sigurno, z enakomernim zamahom in harmonično kakor na najboljšem ledu ter dobiel v prehitel prednost Schwaba iz obveznih vaj. Razmerje točk je bilo tu 101,7:90,7, torej + 11 za Thumo. Schwabov prosti spored ni bil zasnovan slabše kot Thumov, ni pa imel danes srečnega dneva. Več likov je izvedel nesigurno: skoki Axel-Paulsen, Lutz in Salchow niso končali v čistem doskoku. Za prosto drsanje določenega prostora ni ekonomično izbral, nego je izvajal svoj spored na precejšnji ploskvi, kar mu je že samo po sebi moralo zmanjšati zamah in sigurnost. Telesno težji od Thume se je pač tudi težje znašel na ledu, ki je za proste tekme že postal mehkejši.

Na vsak način ima JZSS v Schwabu in Thumi dva odlična, enakovredna drsalca, med katerima naj zdravje tekmovalje pove naš drsalni sport k nadaljnjemu napredku in mednarodnim uspehom. Mojster inž. Bloudek jima bo gotovo kolektivno pomagal tudi v bodoče. Inž. Avčina in Serneca ni bilo na start.

Gospa Kadrnka ni imela konkurence in je s svojim kompletnim repertoarjem obveznih likov najbrže še nekaj časa ne bo našla pri nas. Osvajala si je brez boja četrtič žensko prvenstvo JZSS v umetnem drsanju.

Juniorsko prvenstvo za 1935 si je priporil Mariborčan Kurt Bühl, mariljivi propagator drsalnega sporta v Mariboru. Pokazal je izredno znanje v obveznih in prostih vajah, s katerimi je zaslužen nadkriti oba tekmeča Bibra (SK Ilirija) in Presingerja (SK Celje).

Tehnični izid tekem je naslednji:
Seniorji: 1. Thuma Emanuel (SK I.) mestna št. 2, 252,2 točke — prvak Jugoslavije v umetnem drsanju za 1935. 2. Schwab Polo (SK I.) m. št. 4, 247,5 točke. Dosegljivo število točk je bilo 336 (obvezno 204, prosto 132)

Dame: Kadrna Gizela (ZKD Zagreb), 180 točk od 252 dosegljivih — prvkinja Jugoslavije v umetnem drsanju za 1935.

Juniorji: 1. Bühl Kurt (Rapid, Marib.), m. št. 2, 100 točk — juniorski prvak Jugoslavije v umetnem drsanju za 1935. 2. Biber Jostp (SK I.) m. št. 4, 97 t.; 3. Presinger Riko (SK Celje) m. št. 6, 83 točk. Dosegljivo število točk 132 (84+48).

Slalom v Celju

Prvak dravske banovine in MZSP je postal član Rapida Egon Lettner

Celje, 17. februarja. Danes so bile pri Celjski koči tekme v slalomu za prvenstvo dravske banovine in mariborskega zimskosportnega podsaveza pod pokroviteljstvom podbana dr. Pirkmajerja, Proga, ki jo je bilo treba prevoziti dvakrat, je merila 550 m, višinska razlika pa 100 m, medtem ko je imela naklona največ 32 stopinj. Na progi je bilo postavljenih 18 vrtic, od starta do cilja je bil napeljan telefon. Organizacija, ki je bila v rokah savinjske podružnice SPD, je bila vzorna. Sneg je bil zjutraj zmrazen, pozneje pa se je nekoliko omehtal, kar pa ni vplivalo kvarno na potek tekem. Vrhile so se v krasnem solnčnem dnevu, ki je privabil okoli 600 gledalcev, med njimi tudi sreskega načelnika dr. Vidmarja kot zastopnika pokrovitelja dr. Pirkmajerja, navzoč je bil dalje g. Parma kot zastopnik JZSS in vrhovni sodnik ter dr. Pandaković iz Zagreba kot zastopnik ZZZP. Predsednik prireditve je bil predsednik savinjske podružnice SPD dr. Milko Hrašovec, zdravniško službo je opravljal primarij dr. Rajšp. Tekma je potekla brez nesreče. Na startu se je javilo

56 tekmovalcev, in sicer v konkurenci člani Rapida, ISSK Maribora, MSK, Maratona in SK Železnice iz Maribora, SK Ilirije iz Ljubljane, podružnice SPD iz Trbovlj, iz Celja pa člani podružnice SPD, Smučarskega kluba ter SK Celja in Olimpa. Izven konkuren-

rence so startali Zagrebčani, in sicer člani Ski-kluba Concordije, Marathona, HPD in Zagrebškega drsalnega društva Kraljice Marije. V finale je prišlo 28 tekmovalcev. Najboljši čas dneva 47 sekund je dosegel Egon Lettner, član mariborskega Rapida, ki je postal v obeh tekih tudi prvak dravske banovine in mariborskega podsaveza.

Vrstni red tekmovalcev

v konkurenci

je bil naslednji:
1. Egon Lettner (Rapid) 1:42,1; 2. Fric Skoberne (Sm. klub Celje) 1:43,2; 3. Kristijan Voller (MSK) 1:46,1; 4. Dušan Gradnik (SPD Celje) 1:47 (obemem prvak SPD Celje); 5. Mirko Mirnik (SPD Celje) 1:47,2.

Izven konkurence

so se plasirali:
1. Rudolf Zingerlin (Marathon Zagreb) 1:42,4 (drugi v skupni kvalifikaciji); 2. Drago Kavčič (Ski-klub Zagreb) 1:47,2; 3. Aleksander Vrbaški (Ski-klub Zagreb) 1:53,1.

Banovinski in podsavezni prvak Egon Lettner je prejel za zmago kip smučarja, darilo pokrovitelja, obemem pa tudi darilo mariborskega podsaveza. Skoberne je prejel darilo SPD Celje, prav tako tudi Gradnik kot prvak smučarske sekcije SPD. Razen tega je bilo razdeljenih še 14 diplom.

Medklubska stafeta v Mojstrani

Z lepo udeležbo je imel danes SK Mojstrana svoj stafetni tek, na katerem so med šestimi stafetami zmagali domačini — V skokih je bil prvi Pribošek Franc, član SK Ilirije

Mojstrana, 17. februarja. V današnjih medklubskih stafetnih tekmah na 4 x 8 km je startalo 6 stafet, in sicer 3 iz Mojstrane, 2 iz Ljubljane in ena iz Rateč. Proga je tekla pod Mužajsko proti Hrušici in je bila tipična gorska ter res eno za popolne smučarje. Start in cilj eta bila vzhodno od vasi na Pucovem zemljišču. Vreme je bilo krasno in snež odlično. Tudi občinstva se je nabralo mnogo. Najboljši čas dneva je dosegel domačin Klenčnik Ljotz s časom 35:51. Drugi najboljši je bil »Ljubljance« Starmar Lado s 40:25, tretji pa zopet domačin Ciril Lakota s 40:49.

Podrobni rezultati so bili naslednji:
1. SMK Mojstrana (Rabič, Klančnik, Košir, Lakota) 2:41:40;

pohvali — z medom in maslom, — se je zasmajal hudič. S takimi stvarmi, prijatelj, se more pohvaliti vsak bogatin na zemlji. Med in maslo! Mar je v tem sreča človeške duše?... Vse je jasno, vse svetlo! Človeška duša ne more živeti srečno brez teme, brez skrivnosti. Ona je bolj ošabna, kakor to mislijo v nebesih. Njej je treba teme, ker hoče sama postati sonce. Človek se bojuje s temo, ki je iz ugank. In brez te borbe on bi bil mogoč živeti, dragi, poginil bi, splešnel bi... V nebesih gotovo ne veste, kaj je to, splešneti...

Hudič si je začel drgniti premle roke, poskakovati in živgati.

— Kakor je videti, vas zebe! — je rekla duša in je dodala: — Tudi mene zebe.

— Kdor filozofira, tega hitro zebe, — je odgovoril hudič in se lokavo nasmešnil angelu.

— Zatožil te bom Bogu, — je rekel angel in se razjokal od jeze kakor ženska. — Počakaj in poglej! S takim filozofiranjem si že marsikatero preprosto dušo zapeljal.

— Glej jih, — reče hudič, — suženjske duše! Samo pojejo svojemu Gospodu, mu služijo in mu prinašajo poročila... Nič drugega ne vedo in če jih

razžaljš, jokajo.

— Tudi se je začel znova smejati in živgati.

— Glej, moj dragi, — je potrepljal jokajočega angela po ramenu — jaz se nobemu ne pritožim in tudi meni se ihče ne pritoži! Evo me, sam sem gospodar, sam služabnik! Prost kakor veter. Tam — tara — ra ram... ra — ram!... je zapel in se obrnil proti duši: — Učitelj, halo, pojdi z menoj, pusti tega sentimentalnega angela!

— Ali bom pri vas res postal kakor veter? — je vprašal učitelj.

— Se razume! — je odgovoril hudič. — To je naš princip: — narediti vse ljudi svobodno. Po zaslugi angelov je zemlja polna nesrečnikov in sužnjev.

— Ali bom mogoč tam govoriti, kar bom hotel? Tako o strankarstvu, o politiki, ali bom celo smel brati časopise? — je navdušeno vprašal učitelj.

— Glej ga no, tepčka!... Hudič mu je kar z dlanjo zaprl usta. — Pojdi! — Pojdiva! — je rekel učitelj.

— Stoj, ti si pravičen! Ne hodi z njim! — je zavpil angel.

— Umakni se! — Učitelj ga je zaničljivo porinil od sebe, nato pa skočil na hudičeve perotnice in zletel v vesoljstvo, srečen in vesel kakor veter.

Fis-skoki v Tatrah

Štrbske Pleso, 17. februarja.

V izredno slabem vremenu in z enourno zamudo so se danes pred 15.000 gledalci na Jarolimkovi skakalnici vršile mednarodne FIS-skakalne tekme, na katerih so startali skoraj vsi sedanjí najbolj znani smučski skakalci. Najbolj številna je bila seveda udeležba Čehoslovakov, toda tudi ostali smučarski narodi so poslali na start vse, kar kaj pomeni v skakanju. Kakor smo že omenili, so bile vremenske razmere skrajno neugodne — med tekmo je celo snežilo — tako da so skakalci razmerno mnogo padali, ostali pa so zaradi krajšega zaleta dosegli le zmerne daljave. Današnji skoki so po vsem tem precej zaostajali za včerajšnjimi; povprečne daljave najboljših so bile do 60 m, ostali pa so ostajali tudi precej pod 50 m.

V konkurenci sta bila določena dva skoka. V prvi seriji skokov sta se najbolj postavila Norvežan Reinart Andersen in Poljak Stanislaw Maruszarsz, ki sta prišla na 59,5 m; z 58 m sta šla drugi na strmini »kralj skakalcev« Birger Ruud in Avstrijec Mariacher. Močno v ospredju s 57,5 m je bil še Norvežan Sörensen, dalje Nemec Stoll s 57 m in dva šveda s 55,5 metrov. Naši so bili žrtve skakalnice in niso prišli preko 50 m.

Drugi skok je bilo treba izvesti ob še težjih pogojih. Sneg je naletalval še bolj goeto, skakalnica je kljub stalnemu pravljanju precej trpela zaradi padcev in tako so bile daljave še krajše od prvih, dasi se skakači pri drugem skoku običajno požejejo s večjim pogumom. Tako je Stanislaw Maruszarsz obstal na 57, Birger Ruud na 57,5, Reinart Andersen na 55,5 itd. Tudi v repriži naši niso mogli delati čudežev.

Podrobni rezultati današnjih tekem v skokih posebej so bili naslednji:

1. Birger Ruud 231,7.
2. Reidar Andersen 228,9.
3. Radmar Sörensen (vri trije Norveška) 225,9.
4. Stanislaw Maruszarsz (Poljska) 225,5.

Izmed Srednjeevropevcv sta se do 10. mesta plasirala samo še dva, in sicer Nemec Stoll na 8. in Avstrijec Mariacher na 10., vsa ostala mesta pa so zasedli severnjaki.

Tekma v smuku za zeleniški pokal

Tržič, 17. februarja. Danes se je osmič ponovila tradicionalna tekma v smuku za prehodni pokal tvrde Glanzmann in Gasner, ki si ga je letos drugič zaporedoma osvojil SK Tržič.

Snežne razmere so bile odlične in tudi doseženi rezultati najboljših vozačev današnjega dneva prekašajo lanske. Na startu se je javilo 15 tekmovalcev, med njimi večina znani Tržičani in nekaj članov smučarskega kluba Ljubljane.

Podrobni rezultati so bili naslednji:
1. Čarman Frenk 3:06; 2. Bahč Tone 3:25; 3. Ankele Riko 3:29; 4. Tadel Tone 3:43; 5. Stranski Sigi 3:49; 6. Ahadič Jože 4:21; 7. in 8. Lavička Zdenko in Tepina Franc 4:34 (vsi SK Tržič); 9. Golob Lado (Smuč. klub Ljubljana) 4:59.

Otvoritev doma Slalomkluba 34

V nedeljo je z malo, a prisrčno slovesnostjo, brez vsake pompozne reklame otvoril svoj dom Slalomklub 34 Nedvomno je bila izvršena otvoritev tega doma v znamenju najpožrtvovalnejšega idealizma. Z nesebičnim delom nekaterih klubovih članov, ki s svojim delom niso zasedali poleg čistih sportnih nagibov prav nobenih drugih, kakršni večkrat igrajo pomembno vlogo pri graditvi večjih planinskih postojank.

S tim delom je klub na najidealnejšem smučnem svetu razsežne pokliške visoke planote postavil svoje skromno zavetišče vendar dovelj odobno, da imajo člani vsikdar prijazno streho in ceneno preskrbo, da morejo v teh pogledih neovirano vežbati in se pripravljati za smuške in skakalne

tekme. Da, tudi za skakalne, saj je klub postavil tik doma smučsko skakalnico, na kateri je mogoče vežbati skoke do 20 m dolžine.

V domu je sedaj na skupnem ležišču v nadstropju prostora za 20 gostov, v sili jih je mogoče oskrbovati za polovico več. V pritličju je kuhinja s pritlikinami in manjša jedilnica. Pod vrhom skakalnice, katere gornji del je lesen, je tik ob domu prostor za smuči in drvarnica. Vse v majhnih izmerah, a na moč prijazno narejeno tako, da lepega pokrajinskega vtisa tudi malo ne moti. Klub je storil prav, da je postavil dom, ki po obliki in obsegu lepo stoji med gorjuškimi domačijami kakor ena od njih. Ko bodo postali prostori v domu pretni, namerava klub postaviti še en tak domek. Kakor kaže rastoči obisk sportnikov od zime do zime, bo prav kmalu postala potrebna postavitev druge koče.

Za otvoritev so okrog doma postavili mlaje in so bile Gorjuše veselo razpoložene. Ze prejšnji dan je prispelo mnogo gostov in sportnikov, nekaj jih je prispelo tekoma dopoldneva.

Za priliko oficijelne otvoritve je klub razpisal interne smuške in skakalne tekme. Zjutraj so opravili štafetni tek, po kosilu pa skoke.

Ob 11.30 je koprivniški župnik Dodič opravil posvetitev doma, ko je še prej klubov predsednik inž. Lindtner kratko pozdravil vse goste in domačine in je načelnik socialnega oddelka banske uprave dr. Mayer kot zastopnik ministra dr. Marušića, pod čegar pokroviteljstvom je bila otvoritev, s par idejnimi besedami dom proglasil za otvoren.

Tako je bil brez velikih ceremonij otvoren dom, ki bo tudi v svoji skromnosti pomagal orati zimskosportno ledino med nami.

Proga za stafeto je vodila od doma v krogu 3 km, z višinsko razliko 50 m. Snežne razmere so bile idealne, na debelo podlago je zapadlo zadnja dneva okrog 30 cm novega suhega snega, kar pa tekmovalcev ni oviralo, saj je bila vsa proga dobro presmukana.

Rezultati stafet, ki so šteli hkrati za klasifikacijo posameznikov v mladinski, juniorski, seniorski in damski kategoriji, so:

Mladina: 1. Stopar 15,23, 2. Magister 16,27, 3. Jurjek 18,32, 4. Puppis 19,05, 5. Lazar 20,50.

Juniorji: 1. Marinko 16,01, 2. Halik 19,34. Seniorji: 1. Istenič 13,53, 2. Zupan 16,37, 3. Stojan 17,09, 4. Kroselj 18,20.

Dame: 1. Pollak 21,41, 2. Istenič 26,05, 3. Potisek 27,15, 4. Mlakar 27,17.

Motoskikjöring v Kranju

Kranj, 17. februarja. Kranjska sekcija motokluba Ljubljana je priredila danes na 1 km dolgi progi Koka-Kranj motosikikjöring, ki je kljub nevarnemu jugu uspel nad vse pričakovano. Tekme se je poleg članov MK Ilirije udeležila s številnimi člani tudi motosekcija ZSK Hermes. Na cilju se je zbralo precej gledalcev, ki so s zanimanjem spremljali napeto dirko motorjev in smučarjev.

Rezultati so bili naslednji:
Kat. 250 ccm: Jesenovec Slavo, MK Ilirija (Puch) — smučar Petek Franjo, 46,8.
Kat. 350 ccm: 1. Kobi Mirko, MK Ilirija (Raleigh) — smučar Nadižar Rajko, 40,6; 2. Rekar Ivan, MK Ilirija (Ariel) — smučar Marinko Josip, 47,6; 3. Volk Albin, MK Ilirija (A. J. S.) — smučar Veratačnik Saša, 49,1.

Kat. 500 ccm: 1. Master Vilko, MK Ilirija (B. M. W.) — smučar Savnik Ivan, 38,6; 2. Skopec Viktor, ZSK Hermes (Rudge) — smučar Marinko Josip, 38,9; 3. Rozman Franc (A. J. S.) — smučar Petek Franjo, 49,2.

Najboljši čas dneva je dosegel Master Vilko s smučarjem Savnikom Ivanom v času 38,6. Dirka je potekla popolnoma v redu in brez vsake neizgode.

Nogometni dogodki

Beograd: Jugoslavija: Bask 6:2 (3:1). Prijateljska tekma pred 2000 gledalci. — Spomladansko vreme, lahka zmaga boljše ga moštva.

Zagreb: Concordia: Železničar 4:0. Semifinale za zimski pokal. Prvenstvo Zagreba: Viktorija: Sparta 1:0, Makabi: Graficar 5:1, Tipografija: Ferrara 3:2.

Dunaj: Prvenstvo 1. lige: Rapid: Admira 3:2 (1:1), FAC: Austria 2:1 (1:1), Libertas: Hakoah 4:2 (2:0), Vienna: Wacker 1:0 (1:0), FAC: Sportklub 3:3 (2:1), vortiner SC: FC Wien 1:0 (0:0).

Rim: Italija: Francija 2:1 (1:1), 40.000 gledalcev.

Amsterdam: Nemčija: Holandska 3:2 (2:0).

Pariz: Pariz: Praga 1:0 (0:0). Edini gol dneva je zabil Vemet.

Budimpešta: Pokalni tekmi: Újpest: Tokod 5:1, Kispest: Soroksar 3:0.

Službene objave LNP

(Seja u. o. dne 8. februarja 1935.)

Navzoči gg.: Kuret, Kralj, Novak, Logar, Buljevič, Dorčec, Malovrh, Slanovec, Kačar.

Vzame se na znanje demisija g. Stanka na mesto prvega tajnika v u. o. L. N. P. Na njegovo mesto se kooptira g. Runič Janko.

Vzamejo se na znanje novi odbori klubov: SK Dobrna, Trbovlje, predsednik g. Kuhar Herman, tajnik g. Knez Franjo; SK Soštanj, predsednik g. Wrentschur Meinhard, tajnik g. Eder Edi; SK Domžale: predsednik g. Bizjak Slavko, tajnik g. Ambrožič Amon; SK Disk, Domžale, predsednik g. Müller Anton, tajnik g. Breskvar Ivan; SK Litija, Litija, predsednik g. Zupancič Josip, tajnik g. Ahlin Ignacij (naslov Ahlin Ignacij, Litija, davčna uprava); SK Zalog, Zalog: predsednik g. Završnik Maks, tajnik g. Juvantič Jože (naslov Srakar Jože, blagajnik Zalog, kolo-dvor. p. D. M. Polje).

Preiskava proti u. o. g. Slanovcu po prijavi ZSK Hermes se ustavi, ker se je ugotovilo, da je prijava Hermes neresnična. Uvede pa se kazensko postopanje proti Hermesu, ker je zavedel podsavez.

Na dopis Reke št. 99 od 4. februarja t. l. v zadevi nastopa igralca Sterna Antona in moštvo Svoboda. Maribor, pri prvenstvenih tekmah, se spori o sklepe plemenito.

Vzamejo se na znanje dopisi Slovana št. 13 od 5. februarja, Mure št. 460 od 1. februarja, Mladike od 6. februarja, Cakovečka SK br. 29, od 3. februarja in br. 35 od 5. februarja, Lendava št. 8 od 31. januarja t. l.

Pozivajo se vsi klubi, da pošljejo legitimacije za polovično vožnjo še pred pričetkom pomladne sezone v potrditev. Tajnik II.

(Seja p. o. 8. februarja 1935.)

Navzoči gg.: Kuret, Novak, Salomon, Jančar, Bergant.

Pozivajo se okrožni odbori, da takoj izberejo pare in določijo termine pomladanskih prv. tekem svojega okrožja.

Verificirajo se s pravom nastopa 16. februarja 1935 za Muro, Murska Sobota: Pinter Nikolaj, Kuhar Janez, za Mars, Ljubljana Tomšič Anton; s pravom nastopa 16. februarja 1935 za mednarodno, 26. aprila 1935 za prijateljske in 26. julija 1935 za prvenstvene tekme za Korotan, Kranj Milenkovič Jovan, Vukovič Ratimir, Stojanovič Čeda, Suvajdič Dejan, za Mars, Ljubljana Mihelič Marjan.

Poziva se Sora, Škofja Loka, da pošlje do prihodnje seje izkaznice z odjavnicami za igralce Milenkoviča Jovana, Vukoviča Ratimirja, Stojanoviča Čeda in Suvajdiča Dejana, ki so se prijavili za drug klub.

Igralca Marinko Fran za Rapid, Maribor in Wortman Josip za Cakovački SK bosta verificirana, čim prejne podsavez odjavo od Centralne Kartoteke pri JNS.

Ponovno se poziva SK Maribor, da takoj pošlje izkaznici z odjavo za igralca Barčič Petra in Zelan Vilkota, ker bo sicer predan upravni odboru v kaznovanje.

Poziva se SK Ptuj, da takoj sporoči, če obstoje kake zadržki proti verifikaciji igralca Brumma Maksa, ki se prijavlja za drug klub.

Vzame se na znanje izjava igralca Može Ivota, da preklicuje prijavo za SK Radomlje ter da ostane še nadalje član SK Domžale.

Iz seznama verificiranih igralcev so črtajo: Maksimovič Branislav, Kendi Ladišlav, Ziegler Samuel, Matjan Ljudevit, Spitzer Pavao, Madjarič Evgen, Kauzarevič Milan, Martinac Silvo, Božiček Josip, Koren Franjo, Horvat Viktor vsi Cakovečki SK, Kerleza Stjepan, Držala Venčeslav, oba Gradjanski SK Cakovec, Belak Franc, Ilirija, Ljubljana: Zgonc Lovro Železničar, Maribor: Drnovšek Andrej Reka, Ljubljana: Zajec Rado Grafika, Ljubljana: Lazi Franc, Mura, Murska Sobota.

Poslovni odbor je izbral pare ljubljanskega drugega razreda: I. termin: 1. Grafika: Reka, 2. Sloga: Slovan, 3. Slaviša: Jadran, 4. Mladika: Mars, 5. Svoboda: Korotan. II. termin: 1. Korotan: Slovan, 2. Sloga: Slaviša, 3. Svoboda: Grafika, 4. Jadran: Reka. III. termin: 1. Grafika: Slovan, 2. Svoboda: Slaviša, 3. Mladika: Sloga, 4. Mars: Jadran, 5. Korotan: Reka, IV. termin: 1. Grafika: Sloga, 2. Svoboda: Mars, 3. Jadran: Mladika, 4. Slovan: Reka, 5. Slaviša: Korotan. V. termin: 1. Grafika: Slaviša, 2. Sloga: Korotan, 3. Slovan: Mars, 4. Svoboda: Jadran, 5. Reka: Mladika. VI. termin: 1. Slaviša: Reka, 2. Grafika: Mladika, 3. Sloga: Svoboda, 4. Korotan: Mars, 5. Slovan: Jadran. VII. termin: 1. Slaviša: Mars, 2. Jadran: Grafika, 3. Svoboda: Mladika, VIII. termin: 1. Mladika: Korotan, 2. Reka: Svoboda, 3. Slovan: Slaviša, 4. Sloga: Mars, IX. termin: 1. Svoboda: Slovan, 2. Korotan: Jadran, 3. Reka: Mars, 4. Slaviša: Mladika, X. termin: 1. Grafika: Mars, 2. Reka: Sloga, 3. Mladika: Slovan, XI. termin: 1. Grafika: Korotan, 2. Sloga: Jadran, Pričetek tekmovalja bo objavljen naknadno. Tajnik II.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes ne bo treninga v telovadnici na Poljanski cesti. Juniorji in subjuniorji imajo trening v sredo ob 19.

SK Slaviša. Danes ob 20. strogo obvezno članski sestanek v gostilni Mici Obak, Tržaška cesta št. 22. Obvezen za vse člane nogometne sekcije. Kdor ima opremo doma, naj jo sigurno prinese na sestanek. Ošabnik, Peterca, Černe, Lipovec in Bučo sigurno. Sestanek je važen zaradi občnega zbora in pričetka nogometne sezone. Obvestite se med seboj, vsi točno in sigurno. — Načelnik.

Motosikjöring
ZSK Hermes (tableteniška sekcija). Drevo ob 19

TEDEN DNI FILMA

Katica Nagy in Albin Skoda v pragozdu — prizorišče iz velikega Ufina filma »Ljubezen, smrt in vrag«

Pred sodiščem sta se znašla Kristina Mardaynova in Hans Moser v velikem filmu »Mladi baron Neuhaus«

Artur Robison, ki je vodil snemanje filma »Knez Voroncov«

Vrhovni sodnik Aribert Wäscher v filmu »Princesa Turandot«

Ob filmu „Pesem na Volgi“

Ruski film je ostal pred koncem svetovne vojne v svetu skoraj neopažen. Državljanska vojna in lakota pa sta se to malenkost skoraj docela uničili. Filmska produkcija prvih let po revoluciji skoraj ni omembe vredna. Tista leta se je skrilo število kinov v Rusiji na eno petino prej-

njega števila, uvoz filmov iz inozemstva pa je sploh prenehal. Šele po rusko-poljski vojni in po likvidaciji lakotne katastrofe se je začela v Rusiji prebujati hkratu z drugimi panogami umetnosti tudi filmska.

V sami Rusiji se je začelo že v letu

1925., še bolj pa naslednje leto opažati, da zanimajo domači filmi ljudi vsaj toliko kakor uvoženi. Počas se je začel jezik tehtnice celo obračati v korist domačim filmom.

Prvi, ki je res pravilno doumel moč umetniškega izražanja v filmu, je bil mladi režiser Eisenstein. Napravil je svoj prvi večji film »Strajke«, ki je bil docela drugačen kakor dotedanji šablonski filmi. V njem ni bilo niti glavnega junaka niti junakinje.

Nedvomno je že v tem filmu pokazal svojo umetniško spretnost. Voditelji ruske filmske industrije so znali ceniti njegovo nadarjenost. Hoteli so mu poveriti važno, čeprav nekoliko kočljivo nalogo: da bi posnel film, ki bi pokazal glavne momente ruske revolucije. Ta načrt pa je izvedel šele dosti pozneje v filmu »Desetero dni, ki so pretresli svet«. Del te zamisli je uresničil v filmu »Križarka Potemkina«, ki je opozorila nanj ves svet.

V tistem času je začel ruski film rasti z nenavadno vztrajnostjo. Cela vrsta novih režiserjev je prišla in z njimi cela vrsta igralcev, ki so pokazali, da razumejo bistvo filmske umetnosti bolje kakor plitvi Američani, ki so takrat še obvladovali filmski trg.

Rusi pa so se med tem naučili tudi evropske filmske tehnike in tako so postali njihovi filmi tudi tehnično popolnejši. Med režiserji, ki so takrat prišli na površje, je bil nedvomno najmočnejši Pudovkin, ki ostane nepozaben zlasti po svojih treh najboljših filmih: »Materi«, ki je prirejen po romanu Gorkega, »Zadnjih dneh Petrograda«, in »Viharju nad Azijco«.

Ti filmi so obšli ves svet. Zato ni nič čudnega, da so se začeli Američani bati hude konkurence in so zvalili nekaj bolj-ših režiserjev v Ameriko. Toda ruskiemu filmu to ni škodovalo. Prišle so nove moči, ki so vrzel izpopolnili.

Pač pa je popularnosti ruskega filma precej škodoval prihod govorečega filma. Ker so Rusi prav takrat odprli precej tisočev novih kinov in niso mogli vseh na mah preurediti in jim dobaviti zvočnih aparatov, so morali seveda še precej zvočnih izdelovati same neme filme. In v tem času je ruski film izgubil s svetovnega trga kot tekmeč drugim.

Toda zadnji dve leti je nadomestil vse, kar je prej izgubil. Filmi »Tihi Done« po romanu Šolohova, »Pot v življenje«, ki smo ga gledali tudi pri nas, ljubka opereta »Pastir Kostja«, ki so jo nedavno igrali v Ljubljani, pričajo, da bo postal ruski film kmalu prav važen faktor v svetovni filmski industriji. Še večji pa seveda v filmski umetnosti. Kajti nekaj ima-jo Rusi, česar drugim manjka — vsak filmski motiv izdelajo pri njih umetniki in ustvarjajo iz njega umetnino, ne pa prazen kič.

Te dni bomo videli v Ljubljani novi ruski film »Pesem na Volge«, ki »Pastirja Kostjo« po svoji vsebini, tehniki in enotnosti nedvomno prekaša. Njegovo vsebino smo že svoj čas navedli. Prepričani smo, da ga bo občinstvo toplo pozdravilo in mu izkazalo vso tisto pozornost, ki jo zasluži.

Redkosti. Kamnotisk: izrazito sivkasto-modra a2/C; precej redka je tudi izrazita ultramarinmodra b/C. Knjigotisk: ultramarinvijoličasta c1/J na debelem modrikastem ovojnem papirju (Deckpapier).

Rabljeno — nerabljeno. Ni posebnosti. Makulatura mi ni znana.

Ponarejene znamke se niso pojavile. Vse filateliste prosim, da svoje morebitne pripombe ali poprave o tej vrednosti pošljejo na naslov: Slavko Veselič, tajnik Slov. filatelističnega društva v Ljubljani, Tyrševa cesta 15/1.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

Ponedeljek, 18: Blodnji ognji. Red A. Torek, 19: zaprto. Sreda, 20: Sluga dveh gospodov. Red Sreda.

Repriza šoriljeve drame »Blodni ognji«, ki je imela v soboto pri krstni predstavi v ljubljanski drami resnično lep uspeh, bo v premierski zasedbi drevi ob 20. uri za red A.

OPERA

Začetek ob 20.

Ponedeljek, 18: zaprto. Torek, 19: Netopir. Red C. Sreda, 20: Hoffmannove pripovedke. Go-stovanje Josipa Rijavca. Izven. Četrtek, 21. ob 15. uri: Dorica pleše. Dijaška predstava po globoko znižanih cenah. Izven.

Josip Rijavec gost naše opere. V sredo 20. t. m. bo enkratno gostovanje odličnega našega tenorista Josipa Rijavca. Nastopi v operi Hoffmannove pripovedke. Odlične umetniške kvalitete g. Rijavca so tako znane in priznane, da je samo naša njegovega gostovanja že dovoljno priporočilo. Opozarjamo, da je to edino gostovanje slavnega rojaka-pevca. Predstava je izven abonmana.

Dijaška predstava v operi bo v četrtek 21. t. m. ob 15. Poje se Odakova opera »Dorica pleše«, katere snov kakor tudi melodije so zajete iz življenja našega naroda v Medjimurju. Za predstavo veljajo cene od 5 do 15 Din.

Žena v sodobnem svetu Za otvoritev ženskih učiteljskih šol

Jugoslovanska ženska zveza namerava ponovno storiti vse, da se znova odpre tudi ženski mladini vstop v prvi letnik učiteljskih šol.

Za to svojo zahtevo je manifestirala ZZ skupno z nekaterimi drugimi organizacijami že v septembru lanskega leta na javnem zborovanju, kjer je bila sprejeta tudi resolucija v tem smislu. To pot pa je prišla pobuda od mariborskega Splošnega ženskega društva, čigar predlog so si osvojila vsa v banovinski ženski zvezi včlanjena društva, le da so zahtevo razširila na vsa učiteljska dravske banovine. Kajti mariborsko žensko društvo je omejilo svojo vlogo na Maribor ter prepričevalno utemeljilo svojo zahtevo po zopetni otvoritvi učiteljske. Predvsem kaže neumnost sedanjih določb za sprejem na učiteljske šole, ki skoro izključujejo možnost prijave zadostnega števila tudi moških dijakov. Saj se smejo sprejeti v prvi letnik le absolventi, ki so položili nižji tečajni izpit na srednjih šolah z odličnim uspehom. S takimi zahtevami je ogrožen ves obstoj naših učiteljskih v splošnem. Maribor vidi v tej izgubi veliko nevarnost poslabšanja kulturnih razmer vsega severnega območnega teritorija. Spomenica poudarja tudi potrebo, da se vzgloji za učiteljski poklic dovolj kmečke mladine, ki bi v svoji službi na vasi dobila in obdržala kontakt z ljudstvom, se udomačila in ostala daljšo dobo v dotičnem kraju. Da pa bo omogočen kmečki mladini študij na učiteljsku, naj se izvrši reforma v taki smeri, da bo dovoljen sprejem na učiteljske tudi absolutom, ki so položili sklepni izpit na meščanski šoli. Vsi večji podeželski kraji imajo meščanske šole, ki jih obiskuje tudi kmečka mladina dotičnega okoliša, med

njimi marsikateri izraziti talent. Mnogoletne prejšnje izkušnje dokazujejo, da so svoj čas prav iz vrst takih učencev izšli najboljši in najbolj vestni kandidati in kandidatke naših učiteljskih. V podkrepitev teh izjav so strokovnjaki v Mariboru izdelali vestno in zanimivo statistiko na podlagi prejšnjih izpiseval tamkajšnjega učiteljskega.

Posebno zanimiv je oni del spomenice, ki točno in jasno dokazuje kvarne posledice današnjega postopanja za učiteljskimi šolami, ki se bodo pokazale čez nekaj let. Aktivnega učiteljskega je v dravski banovini skupno 4134. Ako se vzame službena doba 40 let (pravilno je 35 let), pridejo povprečno letno 103 nove učiteljske moči. V resnici pa je število, ki naj označi potreben letni dorast učiteljskega naraščaja, še večje, ker moramo računati z izpadki, nastalimi vsled smrti in izstopa iz državne službe. K temu pa je treba pripomniti, da še vedno niso vsa učiteljska mesta v naši banovini zasedena, ter da so mnogi razredi prenapolnjeni in bi jih bilo treba deliti. K temu bo nastopila čez tri leta doba, ko bomo do nadaljnjega, ako se ne izvrši pravčasno reforma, brez mladega učiteljskega naraščaja. Zato je neobhodno potrebno, da se odlej naprej zopet skrbri za redni dorast učiteljskega.

Drugi del spomenice govori o posebni potrebi mariborskega učiteljskega. Dokazi so podprti z zanimivimi diagrami, izdelanimi od tamkajšnjih strokovnjakov.

Spomenica je torej izvrstno utemeljena ter izpopolnjena še — kakor omenjeno — z zahtevami, ki se nanašajo na vsa učiteljska dravske banovine. Morda bo to pot kaj uspeha.

Nov ženski list

Jugoslovanska ženska zveza je osnovala svoje glasilo, ki je začelo izhajati v Beogradu pod imenom »Glasnik«. V uvodnem članku prve številke napoveduje ga. Petkovičeva, predsednica glavnega odbora, namen in program lista: obveščal bo naše žensko o delu posameznih društev, katerih je včlanjenih v ZZ okrog 400 ter bo na ta način tudi društva tesneje povezal med seboj. Prav tako bo list seznanjal včlanjena društva ter svoje naročnike vobče o delu glavne uprave ZZ v Beogradu in jim dajal pobudo in navodila o idejnem in akcijskem pogledu. Po »Glasniku« se bomo tudi spoznali z velikimi svetovnimi organizacijami, posebno še z internacionalno žensko zvezo, katere član je tudi Jugoslovanska ženska zveza, ter z delom komisij, po katerih so organizirane vse akcije in vse delo tako mednarodne kakor tudi ženskih zvez posameznih držav. S temi informacijami hoče list pripraviti naše žene in društva tudi za bolj smotrno delo na zveznih kongresih, zlasti pa še na kongresu internacionalne ženske zveze, ki se bo vršil 1. 1936. v Beogradu.

Listu je poslala svoje čestitke tudi predsednica mednarodne ženske zveze g. Izabela Aberdeanova, ki izraža svoje zadovoljstvo nad pogumnim korakom JZZ.

Od ostalih članov je posebno informativen članek o delu zvezne sekcije dravske banovine, ki se je izkazala doslej kot najbolj agilna od vseh sekcij. Njene komisije so že pridno na delu ter so započele že več akcij. Posebno zanimiv pa je članek Al. Štebičeve, ki piše o ustanovitvi in razvoju Jugoslovanske ženske zveze. V uvodu pove kratko in jasno, kaj je smoter JZZ in njenega glasila: 1. delo za enakopravnost žene v družbi, državi in družini;

2. delo za splošne cilje naroda. Treba je torej raziskovati preteklost in proučevati današnje razmere. Sledeč temu spoznanju, posveča avtorica svoj nadaljnja izvajanja zgodovini Jugoslovanske ženske zveze, kjer posebej daleč nazaj v početke srbske ženske zveze ter njene sociološke osnove. Članek je informativen za vsakogar.

List zaključuje poročilo o kongresu Mednarodne ženske zveze v Parizu ter seznam članic glavnega odbora JZZ.

Položaj žene v Avstriji. Dasi je avstrijski ženi po ustavi zajamčena enakopravnost z moškim, v praktičnem življenju to še ni prišlo do veljave. Kakor je znano, obstoja v Avstriji zakonodajna korporacija iz dveh skupin: iz posvetovalne (vberaternde) in iz odločujoče (beschliessende). Posvetovalno skupino tvori državni svet, zvezni kulturni svet, zvezni gospodarski svet in deželni svet. O vseh predlogih se posvetuje najprej posvetovalni svet, končno odločevanje pa sklepa odločujoči organ. V posvetovalni skupini sta samo 2 ženski, in sicer kot zastopnici šolstva. Zastopnice mater in gospodinjstev niso upoštevane, dasi neprestano poudarjajo važnost materinskih in gospodinskih nalog, katerim je treba vsekakor priznati sodočujočo besedo. To priznanje pa je ostalo za enkrat še na papirju. Prav tako so pa Avstrijke razočarane tudi vsled tega, ker v zveznem gospodarskem svetu niso zastopane ženske. In tako je odvzeta možnost zastopati svoje interese gospodinjstvom, obrtnicam in delavkam. Vobče je vplivala sestava avstrijskega zakonodajnega sveta na žene porazno, saj med 59 člani ni niti ene žene, čeprav tvorijo večino avstrijskega prebivalstva.

FILATELIJA

Slovenska izdaja 1919-20

Frankovna znamka za 25 vinarjev (modra)

Razlika v tisku. Kamnotisk: konture črte, žarkov in vseh podrobnosti so nežne. Bela valovita črta nad spodnjim napisom DRŽAVA SHS seče okvir. Knjigotisk: tisk je bolj grob, pogosto jako zamazan. Spodnja bela valovita črta je krajša in ne presega okvira.

Naklada: 9.337.300 kosov. Kamnotisk: dve nakladi pri Blasniku: I.) 15. II. 1919. II.) 16. VIII. 1919, skupaj s 3.617.300 kos. Knjigotisk: dve nakladi pri Reissnerju na Dunaju: III.) 10. XII. 1919. IV. 11. I. 1920, skupaj 5.720.000 kosov. V Ljubljani se te vrednote v knjigotisku ni naložilo.

Tiskovne in poštne pole. Kamnotisk: tiskovne pole 100+100=200 (Passerstrich) in 100+100+50+50=300 kosov; poštne pole: 10×5=50 in 10×10=100 kosov. Knjigotisk: tiskovne pole 10×10+10×10=200 kosov (oba bloka po 100 kosov loči ozko polje (razstoj)); poštne pole: 10×10=100 kosov.

Polzkušni tisk. Kamnotisk: rožnata+rožnata, modra+modra, rjava+modra; pri vseh treh barvah je ena tiskana pravilno, druga polega nje narobe obrnjena (tetebeche) vse na belem papirju; črna na belem kartonskem papirju. Knjigotisk: rdeča na belem kartonskem papirju; modra na cigaretnem papirju (avtentičnost le-te še ni ugotovljena).

Papir. Pri kamnotisku opazujemo dve vrsti papirja: gladki beli papir »A«, in trdi, grobi, rumenkasti papir »C«. Pri knjigotisku imamo gladki beli papir »A«, novinski papir »H« in modrikasti ter sivkasti trdi, tako imenovani ovojni (Deckpapier) papir »J«.

Barva. Pri kamnotisku razločujemo tri izrazite vrste modre barve: a/A svetlomodro,

a1/C isto nianso na trdem grobem papirju C, a2/C sivkasto modro. b/C ultramarinmodro. c/A pruskotemnomodro. c1/A črnomodro. Pri knjigotisku razločujemo tri izrazite vrste modre barve: a/A svetlomodro, a1/H sivkastosvetlomodro na novinskem papirju H, b/A pruskotemnomodro, c/H ultramarinvijoličasto. c1/J isto nianso na ovojnem moč-

nem papirju J. Lepilo. Kamnotisk: lepilo pri papirju »A« je rumenkasto, enakomerno pa tudi neenakomerno nanešeno, z vsemi hibami ročnega dela. Pri papirju »C« opazujemo isto lepilo kot pri papirju »A«. Knjigotisk: lepilo pri papirju »A« in »J« je bledorumenno, s strojem enakomerno nanešeno, lepilo pri papirju »H« pa je rjavorumenno, istotako s strojem enakomerno nanešeno.

Zobčanje. Pri kamnotisku in knjigotisku je znano zgolj linijsko zobčanje 11½. Najdemo tudi ročnoročane in le deloma nezobčane kose, dvojna, mišja, slepa in širokozobna zobčanja, z iglastimi in širokimi luknjicami.

Izrazite in tipične pogreške plošč. Kamnotisk: pri polah po 50 kosov opazimo v četrti navpični vrsti v cirilicnem besedilu CXC pred črko X piko; pri polah po 100 kosov je v črti tretji navpični vrsti v besedilu SHS drugi S zgoraj prekinjen. Knjigotisk: pri četrti znamki so v besedilu SHS črke SH poškodovane, istotako je okrnjena tudi bela črta pod prvim S; pri 13. znamki prveva praska od desnega okvira preko leve podkolenice; pri 16. znamki so v latinskem besedilu DRŽAVA nad prvim A in

drugim A bele poševne črte; pri 23. znamki je črtičasta praska segajoča od leve pesti do oprsa; pri 36. znamki je preko glave bela pokončna črta; pri 49. znamki je številka 5 spodaj levo prekinjena; pri 122. znamki je v cirilicnem besedilu CXC med črkama CX pika; pri 147. znamki je v latinskem besedilu DRŽAVA med črkama ZA zgoraj navpična črta; pri 68. znamki je v cirilicnem besedilu DRŽAVA črka P levo zgoraj prekinjena.

Tiskovne napake. Pri kamnotisku in knjigotisku so znani dvotiski, odtiski, predirajoči tisk in gube. Pri obeh tiskih opazimo pri isti barvi prehod iz svetlejšje v temnejšo nianso. Prehodi iz ene vrste barve v drugo niso znani.

Obeski. Obeskov pri kamnotisku ni. Knjigotisk: pri ultramarinvijoličasti c/H zgoraj obesek 20 vinarje rjave s spodnjim robom, zobčanje 11½; pri isti barvi spodaj obesek 40 vinarje oker z zgornjim

robom, zobčanje 11½; oboje na novinskem papirju H.

Tipi žarkov. Kamnotisk: Pri prvi izdaji pol 10×10=100 (Passerstrich) je v vsaki vodoravni vrsti deset tip I do X. Pole 10×5=50 kos. Imajo v prvih šestih vrstah tipe VI do X, v sedmi vrsti tipe II do VI, v osmi vrsti zopet tipe VI do X, v deveti vrsti pa tipe I do V. Knjigotisk: Pri polah z 200 kos. so 4 neenakomerno razvrščene tipe. Vse 4 tipe skupaj opazimo na 13. četrtini ter od teh omenim samo enega: prvi četrtinec levo zgoraj št. 1—2—21—22.

Vodni znak pri kamnotisku ni znan. Knjigotisk: znan je na novinskem papirju H navpični vodni znak.

Razpoložljive znamke so v kamnotisku in knjigotisku neznane; ni verjetno, da se je to vrednoto službeno razpolajalo.

Provizoriji. Kamnotisk: znani so provizoriji z ročnim žigom P (Ljubljana), T (Varaždin), PORTO (Maribor). Knjigotisk: provizoriji niso znani; zaradi pozne naklade obstoj provizorijev ni verjeten.

Zanimive poštne izkaznice (celine). Kamnotisk: razni portovni provizoriji in mešana frankatura.

Na križišču centra Ljubljane oddamo v prvem nadstropju

komfortno
stanovanje

obstoječe: iz 5 velikih sob in dveh kabinetov, primerno tudi za poslovne lokale. Vprašati je v oglasnem oddelku »Jutra«.

Zadeva časti vseh Jugoslovčanov so rojaki v sužnosti!

†
Umrla je naša ljuba mati, gospa

Marija Garvas

Pogreb nepozabne pokojnice bo v ponedeljek, dne 18. februarja 1935 ob 4. uri popoldne iz mrtve ske veže Zavetišča Sv. Jožefa na Vidovdanci cesti št. 9 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 17. februarja 1935.

Ana Šabee in Marija Jaklič, hčeri, vnukinje in vnuki.